

Svenska
Fyrsällskapet
www.fyr.org

Blänket

2025:1 Årg 29

ÅRSBOK 2025
med Vårprogram

Adress:

Svenska Fyrsällskapet
Box 1200
131 27 Nacka Strand
Tel 08 710 3333

Hemsida: www.fyr.org

Redaktör:

Maria Elsby
Terrassvägen 3 Stockevik
451 78 Fiskebäckskil
Tel. 0523-221 39
Mobil: 0707-804375
e-post:
maria.elsby@gmail.com

Ansvarig utgivare/ordf.

Jan Olsén
Boda Byväg 13
139 90 Värmdö
Tel. 0706-223137
e-post: jankg.olsen@gmail.com

Nästa manusstopp:
15 februari 2025

ISSN 1404-3262

Omslagsbild:

Tistlarnas fyrplats

Foto: Björn Hedberg

Svenska
Fyrsällskapet
www.fyr.org

Blänket

2025:1

Årsbok och
informationskrift
för medlemmar i
Svenska Fyrsällskapet.

*Författarna är själva
ansvariga för artiklarnas
innehåll och bilder.*

Bankgiro: 5401-9344
Bank: Handelsbanken
IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818
Bic/Swift-code: HANDSESS
Organisations nr: 802439-0216

Innehåll

Måseskärsvisan	4
<i>Blenda Johansson, g Waldner</i>	
Gott Nytt Fyrår	5
<i>Jan Olsén</i>	
Svenska Fyrsällskapets program våren 2025	6
Vill du visa Hoburg fyr under sommaren 2025?	11
<i>Göran Storm</i>	
Fyrmuseum på Landsort, Lägesrapport 2	11
<i>Projektgrupp Landsort</i>	
Fyr- och Skärgårdskryssning med Birka Gotland 20-21/5 2025	12
Årsberättelse för Svenska Fyrsällskapet gällande verksamhetsåret 2024	14
Kallelse till Årsmöte 2025-03-29	22
En resa med en Brigg år 1900	24
<i>Jan Olsén</i>	
Utflykt till Fyrplats Tistlarna	30
<i>Ingrid & Göran Sernbo</i>	
G.A. Indebetou besöker Utklippan ommaren 1858 ...skapar den första (?) illustrationen av fyrplatsen	32
<i>Göran Andersson</i>	
Boktips m.m.	33
<i>Maria Elsby, Marianne Holm & Kurt Karlsson</i>	
Barnens sida	35
<i>Carin Jallén</i>	
Inseglingsfyrarna till Brofjorden	36
<i>Thomas Andersson, Lysekilsposten</i>	
Bornholms fyrar	38
<i>Jan Hopfinger</i>	
VITAFÉLAGID	42
<i>Islensk strandmenning</i>	
Fyrnytt	44
<i>Maria Elsby & Anne-Marie Larsson</i>	
Notiser	10,23
Förslag till verksamhetsplan gällande Svenska Fyrsällskapet 2025	46
Till Esbjörn Hillbergs Minne	47
Klubbmärken, tröjor, m.m.	48
Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?	49
Hur gör man för att få en artikel publicerad i Blänket?.....	49
Svenska Fyrsällskapet; styrelse och kommittéer	50
Medlemsavgifter för 2025	51

Efter föredraget om Måseskär har flera önskat sig att vi skulle publicera "Måseskärsvisan".

Gott Nytt År 2025

Blenda Johansson, som är upphovsman till "Måseskärsvisan" var lotsbarnskolelärarinna bl.a. på Måseskär och Väderöbod där hon träffade fyrbiträdet Thorsten Waldner som hon gifte sig med 1913. Thorsten avancerade senare till fyrmästare på Väderöbod, Ursholmen och slutligen Vinga. Paret fick 4 barn.

Måseskärsvisan

Ytterst på bergets håll,
glatt spolad kal och grå.
Står jag en fager kväll,
blickar mot himmel blå.
Solen sig sänker snart,
månen i stället klar
∴ Tävlar med skenet från Måseskärs fyr.

Stundom med åsklikt dån,
slungas ett vredgat hav.
Gömmande havets son,
djupt i sin våta grav.
Ån ligger stilla sjö,
spegelklar kring vår ö.
∴ Blånande våg du är nyckfull men skön.

Menar du ledsnaden,
ute vid fyren bor.
Kommer du hit min vän,
längre ej så du tror.
Här uti lugn och ro,
lyckliga männ´skor bo
∴ Tidtals jag själv får mig räkna till dem.

Ack lilla Måseskär,
med dina hållar grå.
Är mig så sällsamt kär,
kan jag ej själv förstå.
Himmel och berg och hav,
annat jag ej vet av
∴ Här, och det övriga räknar jag ej.

Redaktionen önskar alla ett gott fyrrår 2025

Maria & Leif Elsby

Gott Nytt Fyrår

Nu har vi ett nytt spännande år framför oss gällande våra fyrsystem. Det är mycket som händer.

Vårt uppdrag att anordna utställningar på fyrplatser som är fina besöksmål fortskrider. Fyrbesöksprojektet kommer bli det tongivande arbetet detta år också. Platserna som vi kommer att arbeta med är **Gotska Sandön**, eventuellt **St Karlsö**, **Landsort**, **Bjuröklubb**, **Högbonden**, **Pite Rönnskär** och **Malören**, d.v.s. norrlandskustens fyrar kommer att vara mer i fokus.

Vår tidskrift Blänket kommer att ges ut med fyra väl läsvärda nummer.

Vårt uppslagsverk Fyrwiki utvecklas ständigt. Kika in, det finns mycket intressant och kul att läsa.

Fyrpersonalregistret går också framåt.

Vi håller också på med ett lotsregister som vi förhoppningsvis kan presentera senare i år.

Vi skall också i samverkan med fartyget Birka Gotland genomföra en fyrkryssning i maj. Vi kommer att guida när vi passerar intressanta platser. Se annons längre fram i Blänket.

Medlemmar i Svenska Fyrällskapet kommer att få en s.k. gräddfil till bokningen. Det är viktigt att vara snabb när vår del av bokningen öppnar. Vi kommer få två veckor på oss innan bokningen öppnar för allmänheten. Det är viktigt att det blir många deltagare för då kan det bli en återkommande kryssning.

Det är också mycket som händer i våra programkommittéer med fina utflykter och intressanta föredrag. Titta igenom utbudet och för in i almanackan.

Vi ska också genomföra fyrsegling med skutan Sunbeam i Stockholms skärgård. Bokning sker direkt till Sunbeam. Se notis längre fram i Blänket.

Ha ett nytt och fint fyrår.

Jan Olsén

Ordf. Svenska Fyrällskapet

OBS! Om vi tvingas ställa in föredrag eller utflykter kommer detta att anslås på Fyrsällskapetets hemsida www.fyr.org. Kontrollera på hemsidan innan du ger dig iväg!

Svenska Fyrsällskapetets program våren 2025

12 februari Stockholm

Ett år i ytterskärgården

Skeppsholmens Folkhögskola, Slupskjulsvägen 12, onsdag 12 februari kl 19.00.

Vår ordförande Jan Olsén besöker oss och berättar om vår vackra skärgård.

Resväg kommunalt: Buss 65 till busshållplats Moderna Muséet på Skeppsholmen, gå 200 m mot norra udden. Parkering finns i anslutning till Folkhögskolan.

Lokal: Sjösala, ingång vid Huvudentrén.

Inträde: 20:- (obligatoriskt), inträde + kaffe med kaka 40:-.

Anmälan senast 9 februari till Jan-Bertil Sölvén, tel. 0734-445915 eller e-post till ulf.schloss@telia.com.

28 februari Göteborg.

Esbjörn Hillbergs Fyrsamling

Samling vid Universitetsbiblioteket (Biomedicinska biblioteket) fredag 28 februari kl 13.00. Medicinaregatan 4, Göteborg.

Närmaste hållplats är "Medicinaregatan", linje 6, 7 eller 8.

Anna Lindemark, från Universitetsbiblioteket berättar om UB och speciellt om Esbjörn Hillbergs Fyrsamling: om det pågående arbetet med boksamlingen, hur den är upplagd och hur man kan forska i materialet. Vi får också en titt in i magasinet där samlingen står. Ulla Hillberg är med och säger några ord om böckernas tillkomst
Ingen avgift

Anmälan från 10 februari till fyrprogvast@gmail.com ange namn o medlemsnummer. Max 20 personer. Ev frågor ring Marie Tilosius 0705-545151

Våren Gotland.

Sjömärken på Gotland

Gotlands unika skatt av vippfyror, löjsarstange och andra sjömärken. Ett föredrag med bilder av Magnus Rietz. Tid och plats, se www.fyrtillsyngotland.se

6-9 och 13-16 mars Stockholm

Allt för Sjön

Älvsjömessan Stockholm

Svenska Fyrsällskapet deltar på Båtmässan i Stockholm.

Öppettider: torsdag kl 10-20 övriga dagar kl 10-18.

För mer information se dagspressen eller www.alltforsjon

12 mars Stockholm

Spännande kväll med Stockholms Sjöpolis

Skeppsholmens Folkhögskola, Slupskjulsvägen 12, onsdag 12 mars kl 19.00.

Johan Skogfeldt från Sjöpolisen berättar och visar bilder om sin verksamhet.

Resväg, se 12 februari.

Lokal, Sjösala, ingång vid huvudentrén

Inträde: 20 kr (obligatoriskt), inträde + kaffe med kaka 40 kr.

Anmälan senast 9 mars till Jan-Bertil Sölvin, tel 0734-445915 eller e-post till ulf.schloss@telia.com.

18 mars Göteborg

Nidingens fyrplats / Våra fyrar idag

Fd Sjömanskyrkan, Amerikagatan 2 vid Stigbergstorget, tisdag 18 mars kl 19.00

Elisabeth Hedestad, ordförande i Nidingens Vänner, berättar i ord och bild om Nidingens fyrplats som 2024 firade 400 år. Marie Tilosius, Fyrsällskapet, ger en kort lägesrapport om renoveringar av och utställningar vid våra fyrar.

Anmälan: Ingen

Avgift: 50 kr inkl kaffe/te och bulle. Betalning med Swish eller kontant (ha med jämna pengar).

Vid eventuella frågor ring Marie Tilosius, tel. 0705-545151.

19 mars Syd.

Svenska Fyrsystem

Jan Olsén, ordförande i Svenska Fyrsällskapet, berättar och visar bilder om Svenska fyrsystem.

Onsdag 19 mars kl 19.00.

Lokal: Malmö Segelsällskap i Limhamn. Kan nås med buss

Liten avgift

Anmälan till Fleming Eklund senast 5 februari tel. 0705-180671, eller mail fystad8@gmail.com

29 mars Mariestad

Årsmöte

Välkomna på Svenska Fyrsällskapets 28:e årsmöte lördagen 29 mars kl.15.00. Årsmötet hålls i Mariestad.

Alla medlemmar är varmt välkomna att delta i årsmötesförhandlingarna och efterföljande program. Se inbjudan och anmälan till årsmötet på annan plats i denna skrift!

9 april Stockholm.

De som bevakar våra kuster

Skeppsholmens Folkhögskola, Slupskjulsvägen 12, onsdag 9 april kl 19.00

Ulrik Nielsen från Kustbevakningen berättar och visar bilder om sin verksamhet.

Resväg, se 12 februari

Inträde: 20 kr (obligatoriskt), inträde + kaffe med kaka 40 kr.

Lokal, Sjösala, ingång vid Huvudentrén

Anmälan senast 6 april till Jan-Bertil Sölvin tel 0734-445915 eller e-post till ulf.schloss@telia.com.

7 maj Göteborg.

Filmkväll: Fyrresor till Danmark och Norge

Samling Axel Dahlströms torg, samlingsal A, onsdag 7 maj kl 18.30-21.30

Börje Moberg anordnade i början av 2000-talet ett antal fyrresor. Lars-Göran Itskowitz var med på dessa resor och filmade. Vi gör nu en liten tillbakablick och ser på film ifrån två av dessa resor **Danmarksresan 2007** och **Norgeresan 2009**.

Alla är välkomna vare sig du var med på resorna eller inte.

Ingen anmälan

Inget inträde Fyrsällskapet bjuder på fika. Du kommer när du vill och du kan gå när du inte orkar se mer.

Vid eventuella frågor ring Marie Tilosius 0705-545151

10-11maj Göteborg.

En natt på Nidingens fyrplats

Samling Gottskär, Onsala halvön, lördag 10 maj kl 13.45 eller 14.45 åter c:a kl 14.30 eller 15.30 den 11 maj. (två turer)

Nidingens fyrplats byggdes av danskarna 1624 och fick då världens första dubbelfyrar. Nidingen hade två fyrar fram till 1946 då dessa två ersattes av ett runt fyrtorn i betong, vitt med svart bälte. Fyren avbemannades 1979. De två gamla stentornen står ännu kvar och kan besökas.

Vi åker RIB-båt ut till ön, c:a 25 min. Under vägen ut passerar vi bl.a **Fjordskärs fyr**. På Nidingen blir vi guidade runt av **Stefan Pettersson**.

Vi får gå upp i de gamla fyrtornen, byggda 1832, där den tretåiga måsen häckar på fönsterbrädorna. Vi har tillgång till de gamla fyrtornen hela tiden vi är där. Vi kommer under guidningen också att få gå upp i den nya fyren.

Kanske finns det någon ornitolog på fågelstationen som kan berätta om deras arbete med ringmärkning mm. På ut/hemresan passerar vi nära **Lillelands fyr**.

Vi bor i tvåbäddsrum med vandrarhemsstandard. Kök finns för självhushåll. Ta med egen mat, lakan och handduk. Fyrsällskapet tar med grillkol.

Kostnad: 1400 kr/person för resa med RIB-båt t/r Gottskär-Nidingen, guidning och sovplats i 2-bäddsrum. Antalet platser är begränsat till 20.

Anmälan 1-10 mars till Fyrprogvast@gmail.com. Efter bekräftad plats så skall avgiften sättas in på **Fyrsällskapets pg 1968420-2** inom 5 dagar. Ange **ditt namn, medlemsnummer samt Nidingen på inbetalningen**.

Parkering: rekommenderas en mindre parkering 100 m upp från hamnplanen.

Parkeringen är skyddad och gratis.

Obs restiden kan komma att ändras p.g.a. väderleken. Kolla din mail kvällen före. **Du måste själv förvissa dig om när båten går!**

Vid frågor ring Marie Tilosius 0705-545151

11 maj Syd.

Malmö Inre fyr och Teknik- och Sjöfartens hus

Vi börjar med ett besök i **Fyren Malmö Inre** som ligger vid klaffbron kl **11.00**

Någon från kommunen berättar om fyren. Bildspel visar fyren med lanternin.

Liten avgift

Därefter besöker vi **Teknik- och Sjöfartens hus**, Malmövägen 7, som lätt kan nås med buss.

Fri entré. Vi ordnar entrépass

Anmälan senast 12 april till Fleming Eklund tel 0705-180671 eller mail
fystad8@gmail.com.

17 maj Stockholm

Landsort, invigning av fyrutställning

Kommunikation Ankarudden-Landsort med båt, pendeltåg till Nynäshamn slutstation. Byte till buss 852 till Ankarudden.

Medtag matsäck och dryck.

Anmälan senast 9 maj till Jan-Bertil Sölvén 0734-445915 eller till Hans Falk email
almagrundet@bahnhof.se.

18 maj Göteborg.

Dagstur till Vinga

Samling: Senast kl.09.50, söndag 18 maj, i Fotö Hamn i Göteborgs norra skärgård. Hamnen ligger strax vänster efter Fotöbron när du kommer vägen från Öckerö-färjan. Vi reser med www.vingabattaxi.se, kolla där om du är osäker om var vi samlas. Resan ut till Vinga tar ca en halv timme och kl.11 har Vinga Vänner sin guidning i Fyr, Båk och Museum. Vi njuter av ön och vår medhavda matsäck till kl.14.30 då vi startar återfärden och är åter på Fotö ca kl.15.

Anmälan 7-16 april till fyrprogvast@gmail.com, ange namn, medlemsnummer och märk mailet Vinga.

Avgift: Båtfärd t/r Vinga 350 kr betalas vid båten till reseledaren, med Swish eller kontant (endast jämna pengar) + **guidavgift på Vinga 50kr (2024)** betalas på Vinga.
Begränsat antal: 12 personer

Eventuella frågor ring Ingrid Sernbo 0708-261995

20-21 maj Stockholm.

Fyrsafari med Birka

Två-dagars båtkryssning med fyrguidning.

Se information på annan plats i denna skrift.

29 maj-1 juni Gotland.

Hoburg fyr

Fredag 29 maj - Söndag 1 juni, klockan 11:00-16:00.

Hoburg fyr öppen. Du får gå upp i fyren med den roterande linsen av första ordningen och får en fantastisk utsikt. Vi visar den nya Fyrutställningen i maskinhuset som också kommer att invigas.

Ingen anmälan

Ingen avgift

Mer information kommer under våren på www.fyrtillsyngotland.se

15 juni Stockholm

Huvudskär

Utflykt till Dalarö-Huvudskär-Dalarö

Vi stannar 3 timmar på Huvudskär, guidning, medtag matsäck, dryck och ev. badkläder.

Tider meddelas vid **anmälan** till Jan-Bertil Sölvén tel: 0734-44515 eller till Hans Falk email almagrundet@bahnhof.se **senast den 5/6 då meddelas tid för avgångar och pris.**

Kommunikation: Pendeltåg till Handenterminalen och byte till buss 839 mot Dalarö Hotell-bryggan.

28 juli Gotland.

Tomtbod fiskeläge, Burs

Måndag 28 juli vid Tomtbod fiskeläge i Burs. 18:00 - 19:00

Guidning och beskrivning av det historiska fisket vid Tomtbod, inseglingsfyarna med mera.

19:30 Underhållning med musik och mer historia.

21:00 De gamla inseglingslyktorna tänds och hissas i lysstängerna.

Se mer på www.tomtbod.se

Ingen anmälan

Ingen avgift

2-10 augusti

Dagsutflykter till Måseskärs fyrplats

Under Västerhavsveckan v 32 (2-10 augusti) finns det möjlighet att komma ut till Måseskärs fyrplats och få en guidning om naturen och den gamla fyren på ön.

Heidenstamsfyren är öppen för besök och guidas av medlemmar i Fyrsällskapet.

Du kan boka båtfärd t/r Kåringön-Måseskär hos **Mareblå & Havsguiderna** tidigast från **1 juni** på mail Kenneth.freij.kf@gmail.co eller tel 070-1747637.

Avgiften c:a 300 kr/person (samma pris för barn)

16-17 augusti.

Internationella Fyrdagen/fyrhelgen

Svenska Fyrsällskapet arrangerar den Internationella Fyrdagen på den tredje helgen i augusti. Lokala avvikelser kan förekomma, för besked se:

<https://fyr.org/aktiviteter/internationella-fyrdagen.html>

Den Internationella Fyrdagen firades första gången 2002 och firas sedan dess varje år på många fyrplatser runt Sveriges kust.

Blänket-samling bortskänkes!

På grund av platsbrist skänker jag bort 17 årgångar av Blänket, åren 2006 till 2022. Det är hela 66 nummer med mycket intressant läsning och fina bilder, allt i gott skick. Endast två nummer saknas, (nr 2 2006 och nr 2 2016) Tycker det vore så synd att slänga dem! Vill du ha dem kan du hämta dem gratis hemma hos mig, eller så kan jag skicka dem till dig om du betalar portot, som blir 215 kr för de 6.3 kg paketet väger.

Vänliga hälsningar

Lisbeth Johansson, Brantingsgatan 18, 733 33 Sala, tel: 073-2401637

Vill du visa Hoburg fyr under sommaren 2025?

Föreningen Fyrtillsyn Gotland visar Hoburg fyr (som ägs av Sjöfartsverket) varje sommar under veckorna 25-33. Fyren visas av frivilliga "fyrvaktare" dagligen kl 11-17 under en vecka.

Nytt för i år är att vi har ordnat en fyrutställning i maskinhuset, därför är det bra om du vet lite om fyrar och fyrliv.

Vi ordnar boende på Sjövärnsgården (ett dubbelrum med gemensamt kök o dusch) någon km från fyren.

Är du intresserad maila gost4808@hotmail.com och berätta om dig själv och vilken/vilka veckor du kan, så får du mer information.

Sista anmälningdag 2025-03-01.

Göran Storm, "fyrvaktsansvarig"

Fyrmuseum på Landsort Lägesrapport 2

23-24/9 var det dags för ett nytt besök på Landsort för att fortsätta arbetet med fyrmuseet. Christian, Anders och Ulf utgjorde arbetsstyrkan denna gång. Planering av eldragning och uttagens placering tillsammans med elektrikern, erforderliga snickeriarbeten tillsammans med den lokale snickaren Lennart Stuxberg. Utplacering av alla de fyrprylar som ska visas, påklädning av den tillträdande "Fyrmästaren". Sist men inte minst provupphängning av de affischer om Landsort som fyrplats och fyrehistorien från gamla tider till nu som Maria Landin tillsammans med Björn Öberg tagit fram. Vi är på god väg men en hel del arbete återstår men nu går vi i vinterdvala och upptar arbetet när våren är i antågande. Planen är att museet ska invigas då sommaren gör sitt inträde.
Fortsättning följer!

Nacka 2024-10-08

Projektgrupp Landsort
Christian Lagerwall, Anders Unosson, Ulf Schloss

Fyr- och skärgårdskryssning med Birka Gotland 20-21/5 2025

Välkommen på fyrkryssning!

Äntligen kryssar vi ut i fyrarnas tecken igen! Svenska Fyrsällskapets ordförande Jan Olsén och fyringenjörerna Ulf Schloss och Christian Lagerwall guidar dig genom en värld fylld av fascinerande berättelser. Njut av ett unikt tillfälle att få se många fyrar i sköna maj, när skärgården visar sig från sin allra vackraste sida.

90 fyrar på 21 timmar

Under kryssningen passerar vi runt 90 fyrar totalt, varav 80 är skärgårdsfyrar. Dessutom kommer vi att sikta ett tiotal havsfyrar, däribland kända fyrar som Tjärven, Söderarm, Flötjan, Lågskär, Märket, Understen, Svartklubben och Simpnäsklubb, vilka vi passerar på lite närmare håll.

Vår huvudfarled, Furusundsfarleden, går från Stockholm till Ålands hav. Vi kommer avvika från Furusundsfarleden till Sandhamnsfarleden, och på Kanholmsfjärden, som ligger strax före Sandhamn, byter vi farled igen, till Möjafarleden som i sin tur återkopplar till Furusundsfarleden strax före Ålands hav. På vägen över till Mariehamn håller vi en sydligare kurs för att kunna ta en närmre titt på havsfyrarna Flötjan och Lågskär. Efter anlöpet i Mariehamn kl 2.00 tar vi en nordlig kurs, för att passera de nordliga havsfyrarna på Ålands hav, som Märket (kl 6.35), Understen och Svartklubben. Efter Svartklubben tar vi sikte på Simpnäsklubb (kl 9.00) och tar Simpnäsfarleden in till Furusundsfarleden, som vi sedan följer hela vägen in till Stockholm.

Svenska Fyrsällskapets medlemmar får 2 veckors bokningsförtur till rabatterat pris. Vi kommer öppna försäljningen till endast er (endast denna kod nedan) den 5/2. Sedan öppnar vi för allmänheten den 19/2. Från priset för er är 1 044 kr per person. I prisexemplet ingår del i Insidehytt för två, buffémiddag, frukost och guidning.

Koden Svenska Fyrsällskapets medlemmar skall använda är: FYRAR

Fartyget avgår den 20/5 kl 17.30 från Tegelvicks hamnen i Stockholm.

Återkomst den 21/5 kl 14.30.

Boka på; www.birkagotland.se (fyll i koden FYRAR i fältet för produktkod)

Läs mer om kryssningen på; www.birkagotland.se/fyrar.

Detta är ett samarrangemang mellan Birka Gotland och Svenska Fyrsällskapet.

Fyr- och skärgårdskryssning

PASSERTIDER

Observera att de angivna klockslagen är ungefärliga passertider.

1. Oxdjupet	18.55	10. Avgång Mariehamn	02:00
2. Kanholmsfjärden	20:50	11. Marhällan	02:20
3. Möja	21:10	12. Solovjeva	06:00
4. Morsken/Kallskär	21:55	13. Märket	06:35
5. Hundskärsknöv/Rödlöga	22:15	14. Understen	06:50
6. Tjärven	23:20	15. Svartklubben	07:30
7. Söderarm	23:20	16. Simpås/Arholma	09:00
8. Flötjan	00:10	17. Furusund	10:05
9. Lågskär	00:30	18. Oxdjupet	12.40
10. Ankomst Mariehamn	01:50		

Årsberättelse för Svenska Fyrsällskapet gällande verksamhetsåret 2024

FYRBESÖKSPROJEKTET

Året har präglats av vårt avtal med Sjöfartsverket gällande att Svenska Fyrsällskapet disponerar fyrtrustningar som är förrådsställda i Norrköping i syfte att anordna utställningar på fyrplatser som är statliga byggnadsminnen eller andra platser med stort besöksantal med koppling till fyrsystemet. Under året har vi haft verksamhet på 13 fyrplatser och muséer.

FYRFORUM PÅ ÖLAND

Den 24 och 25/5 genomfördes fyrforum på Öland. Syftet var att tillsammans med aktuella organisationer och myndigheter åka runt till olika fyrplatser som är besöksmål och resonera om fyrbesöksprojektet. Platser som besöktes var Tokenäs, Ölands norra, Högby, Kapelludden och Ölands södra. Föredrag genomfördes på Kalmar Läns museum den 25/5.

MEDLEMMAR

Vid årets slut hade vi 5272 medlemmar.

SAMVERKAN MED SVENSKA KRYSSARKLUBBEN

Vårt medlemsregister, vårt telefonnummer, mailadress, utbetalningar och bokföring sköts av Svenska kryssarklubben. Vi utnyttjar också deras förråd.

SAMVERKAN MED SJÖFARTSVERKET

En nära och konstruktiv samverkan med SjöV HK och personalen vid Sjöfartsverkets centrala fyrförråd och verkstad.

Stort arbete med att inventera, sortera och distribuera fyrmaterialet till de platser som ska ha utställningar.

SAMVERKAN MED SMTM (Statens Maritima och Transporthistoriska Muséer)

En nära och konstruktiv samverkan. Vi har gemensamt genomfört Forum på Öland och på Kalmar Läns museum. Vi har också samverkat gällande fyrutställningar samt en kommande permanent utställning på Sjöhistoriska muséet i Stockholm.

SAMVERKAN MED RAÄ (Riksantikvarieämbetet)

En viktig samverkan så utställningarna utförs på ett riktigt sätt så de Statliga byggnadsminnena inte påverkas negativt.

SAMVERKAN MED TEKNISKA MUSÉET

En nära och konstruktiv samverkan gällande att anordna en fyrteknisk utställning.

FARTYGET BIRKA GOTLAND

Genomfört flera möten med rederiledningen i syfte att genomföra fyrsafari under 2025.

BLÄNKET

Vår mycket uppskattade medlemstidskrift Blänket har utkommit med 4 nummer under året. Allt från dåtida till nutida berättelser, fyrlivsbeskrivningar, tekniska artiklar, utländska fyrar och beskrivning av våra nordiska fyrföreningar har förekommit.

FYRPERSONALREGISTRET

Fyrpersonalregistret omfattar c:a 11500 personer varav 17 procent varit aktiva inom fyrväsendet. De stora fyrarnas personal är i stort sett kartlagda. Året har mest ägnats åt kompletteringar och med att leta upp och lägga in foton på personal och deras närmaste anhöriga.

FYRWIKI

Vårt fyrlexikon Fyrwiki växer stadigt. Sjöfartsverket byter ut äldre sektorfyrar mot typen Litus i plast. De behöver alla få sin bild uppdaterad i Fyrwiki. Många bilder kommer nu från medlemmar, som har mobilen med på resan. Kanske du med? Tack för ditt bidrag.

PROGRAMKOMMITTÉ ÖST

14/2, Mats Carlsson Lénart fyreporter kåserade. 7 – 17/3 deltog vi i Allt för sjön. 13/3 Peter Gropman kåserade Musikaliska fyrar. 10/4 föredrag av Lars G Soldéus, En skärgårdsskuta kommer lastad. 1/6 utflykt till Hävringe. 18/9 Jenny Elfving kåserade om Högbondens fyr. 16/10 Jan Hopfinger berättade om fyrar på västra Jylland och Norge. 13/11 Gunnar Sillén berättade om fyrar i bildkonsten, litteratur och musik.

PROGRAMKOMMITTÉ SYD

11/5 Utflykt till Morups Tånge. Föredrag om Tylö fyr av Anders Widén.
7/9 utflykt till Sandhammaren.

PROGRAMKOMMITTÉ VÄST

10/3 Fyrdag i Lysekil. 3/2 – 11/2 Båtmässan Göteborg. 20/2 föredrag om Måseskär. 17/3 FyrWirk och fyrhantverk. 28/4 utflykt till Islandsberg. 12/5 utflykt till Vinga fyr. 19/5 utflykt till Valö fyr. 17 – 18/8 utflykt till Väderöbods fyrplats. 14/9 utflykt till Tistlarnas fyr. 22 – 23/9 utflykt till Hällö fyrplats. 28/10 föredrag Måseskär/Våra fyrar idag. 5/11 föredrag om Vinga fyrplats. 17/11 Fyrspaning från Hönö vattentorn. Deltagit som utställare i Långedraghs hamn, Träbåtsfestivalen i Skärhamn, och Öppet varv på Orust.

HEMSIDAN, SOCIALA MEDIER

Många besök på hemsidan och Facebook. Här finner man information om aktiviteter, läsa Blänket, söka i Fyrwiki eller Fyrpersonalregistret.

ÅRETS VIPP

Priset delas ut till enskild person, förening, myndighet eller företag som gjort en betydande insats på ett eller flera av de områden som finns i Svenska Fyrällskapets stadgar.

Årets VIPP delades ut till Gammelnarvns-Östergarns Hembygdshörening för deras insats gällande renoveringen av gamla fyren på Östergarnsholm.

INTERNATIONELLA FYRDAGARNA

48 fyrar/fyrplatser runt hela Sveriges kust hade öppet. Många besökare kom (6235).

ESBJÖRN HILLBERGS MINNESFOND

Under året har inkommit nedanstående ansökningar om bidrag:

- Väderöbod har beviljats bidrag med 25000:- för en ny dörr till fyren.
- Morups Tånge har beviljats ett bidrag på 8000:- för inköp av en printer för fyrinformation.
- Ansökan har inkommit från Föreningen Hållö Fyr om ett bidrag på 25000:- för att slutföra en film om fyrens lampor.
- Ansökan har inkommit från Föreningen Fyrstugan, Karlstad om ett bidrag på 25000:- för återskapande av Säterholmens fyrkur.

NIDINGEN 400 ÅR

Vi deltog aktivt i firandet av Nidingen 400 år.

INVIGNING SANDHAMMAREN

Vi deltog i Sandhammarens invigning efter renoveringen.

DATATEKNIKEN

Ett flertal uppgraderingar har genomförts så att vi kan garantera kvalitén och säkerheten kring Blänket, Fyrwiki, Fyrpersonalregistret, medlemsregistret och hemsidan.

REVISORERNA

Ett digitalt och ett fysiskt möte med våra revisorer.

STYRELSEMÖTEN

Vi har genomfört tre digitala och haft två träffar.

Jan Olsén
Ordförande

Ulf Schloss
Vice ordförande

Björn Hedberg
Sekreterare

Ann Holmdahl
Kassör

Christian Lagerwall
Ledamot

Ann Christine Egelberg
Ledamot

Leif Elsby
Ledamot

Hans Falk
Ledamot

Marie Cervin
Ledamot

Enligt styrelsebeslut är namnteckningarna borttagna för att undvika otillbörligt nyttjande. Namnteckningarna finns i originalhandlingarna.

Bokslut år 2024

Svenska Fyrsällskapet Org.nr. 802439-0216

Resultatrapport perioden 2024 01 01 - 2024 12 31 (Kr)

<u>Intäkter</u>		<u>Utgifter</u>	
Medlemsavgifter enskilda	1.025.098	Kontorsmateriel	15.190
Medlemsavgifter föreningar	18.100	Gireringar, avgifter	21.936
Medlemsavgifter företag	14.000	Medlemssystem konsult	33.150
Fyrhandbok och andra böcker	6.090	Medlemsservice SXX	39.825
Appar	0	Ekonomiredovisning SXX	47.718
Bidrag och gåvor	2.500	Styrelsemöte/Funktionärer	91.537
Porto	575	Hyreskostnader	31.415
Försäljning varor	22.140	Programkommitté Stockholm	15.000
<u>Räntintäkter</u>	<u>12.194</u>	Programkommitté Väst kust	15.000
Summa intäkter	1.100.697	Programkommitté Syd	4.200
		Reseersättningar	25.039
		Blänket tryckning	182.715
		Blänket distribution	100.027
		Blänket konsultarvode	12.017
		Övriga trycksaker	19.601
		Porto, paket	35.293
		Dator, programvaror, hemsida	28.212
		Hemsida underhåll	6.963
		Utställningsmaterial	51.741
		Båtmässa Stockholm	33.582
		Båtmässa Göteborg	5.621
		PR/Fyrskyltar	1.500
		Fyrbevarande Sjöfartsverket	0
		Samarbete Nordiska fyrföreningar	0
		Stipendier	58.407
		Fyrforum Gotland	119.374
		Inköp varor	32.438
		Utställningar besöksfyrar	62.139
		Landsort	73.306
		Örskär	5.042
		Färö	56.606
		Sandhammaren	17.223
		Måseskär	62.000
		Gotska Sandön	15.930
		<u>Summa utgifter</u>	<u>1.319.767</u>
		Årets resultat	-219.070

Balansrapport 2024 12 31 (Kr)

Tillgångar	2024-12-31	2023-12-31
Bank	119.873	1.358.009
Placeringskonto bank	1.008.625	0
Affärskonto/kort bank	998	0
Fondkonto	2.785.365	2.785.365
Summa tillgångar	3.914.861	4.143.374
Skulder och eget kapital		
Kortfristiga skulder	16.726	25.169
Eget kapital:		
Ingående eget kapital	4.117.205	3.977.797
Årets resultat	-219.070	139.408
Utgående eget kapital	3.898.135	4.117.205
Summa skulder och eget kapital	3.914.861	4.142.374

Göteborg 2025-01-09

Ann Holmdahl
Kassör

Svenska Fyrsällskapets Programkommittéer har under 2024 anordnat följande aktiviteter:

			<i>Antal delt.</i>
02-3/11	Göteborg	Båtmässan	Många
02-14	Stockholm	25 år som fyrreporter	Mats Carlsson Lénart 31
02-18	Visby	Arbete o liv på Stora Karlsö	Thomas Wester 80
02-20	Göteborg	Måseskär	Kristian Sahlberg 36
03-7/10 o 14/17	Stockholm	Allt för Sjön	Många
03-10	Lysekil	Fyrdag i Lysekil	M Skalegård/N Holmdahl 122
03-13	Stockholm	Musikaliska fyror	Peter Gropman 29
03-17	Göteborg	FyrwiRki	Gunilla Dynebrink 11
03-23	Stockholm	Årsmöte	20
04	Gotland	Fyror i bildkonst, litteratur och musik	Gunnar Sillén Flyttad till hösten
04-10	Stockholm	En skärgårdsskuta kommer lastad..	Lars G Soldeus 28
04-28	Göteborg	Utflykt till Islandsberg	Programk Väst 14
05-11	Syd	Utflykt till Morups Tånge fyr	Programk Syd 15-20
05-12	Göteborg	Dagstur till Vinga	Programk Väst 12 (fullt)
05-19	Göteborg	Utflykt till Valö fyrplats	Gbg Kanotfören. 19 (fullt)
06-01	Stockholm	Dagsutflykt till Hävringe fyrplats	Bosse Holmström 38
08-17	Lysekil	Stångehuvud fyr/Fyrspaning	Magdalena Skalegård 27
08-17/18		Internationella Fyrdagen /Fyrhelgen	>6000
08-17/18	Göteborg	Utflykt till Väderöbods fyrplats	M Blomstrand 13(fullt)
09-07	Syd	Sandhammarens fyr	Programk Syd 15-20
09-14	Göteborg	Utflykt till Tistlarna	Jacob Olofsson 47 (fullt)
09-18	Stockholm	Högbondens fyr och Höga kusten	Jenny Elfving 42
09-22/23	Göteborg	En natt på Hällö	Bengt Wall 14
10-13	Gotland	Fyror i/som bild-, ord-, tonkonst	Gunnar Sillén 10
10-16	Stockholm	Fyror på V Jylland och Finnmark i Norge	Jan Hopfinger 17
10-28	Henån	Måseskär/Våra fyror idag	Lars Holm/Ann Holmdahl 144 (fullt)
11-02	Gotland	Fyroställning i Slite	Programk. Gotland Inställd
11-05	Göteborg	Vinga mer än en fyrplats	Winga Vänner 26
11-13	Stockholm	Fyror i bildkonst, litteratur o musik	Gunnar Sillén 23
11-17	Göteborg	Se fyror blinka runt Hönö o Gbg inlopp	Leif Lexell 25

Svenska Fyrsällskapet har under 2024 genomfört 12 föredrag och 10 utflykter varav 2 med övernattnig.

Förutom de 2 båtmässorna i Göteborg och Stockholm har Fyrsällskapet varit med på båtmässor i Långedrag (Göteborg) 6 juni, Tråbåtsfestivalen i Skärhamn 5-7/7 och Öppet varv Orust 23-25/8.

På internationella fyrdagen/helgen kom det över 6000 besökare till 48 öppna fyror.

Medlemsstatistik

Datum	Förändringar under året			Antal medlemmar				
	avgång	nya	netto	e	ef	i	f	totalt
19961231	0	70	70	50	15	3	2	70
19971231	0	150	150	181	29	7	3	220
19981231	11	195	184	325	62	13	4	404
19991231	14	200	186	477	87	21	5	590
20001231	47	427	380	790	145	29	10	974
20011231	67	430	363	1074	207	39	17	1337
20021231	98	521	423	1405	291	42	22	1760
20031231	137	647	510	1812	390	47	21	2270
20041231	168	543	375	2100	478	48	19	2645
20051231	189	561	372	2401	546	51	19	3017
20061231	217	371	154	2553		59	13	2625
20071231	227	395	168	2715		64	14	2793
20081231	244	392	148	2857		69	15	2941
20091231	309	335	26	2877		74	16	2967
20101231	279	216	-63	2814		76	14	2904
20111231	275	234	-41	2776		74	13	2863
20121231	213	337	124	2895		78	14	2987
20131231	184	250	66	2940		79	14	3033
20141231	173	480	307	3251		78	11	3340
20151231	213	476	263	3513		79	11	3603
20161231	290	493	203	3715		79	12	3806
20171231	213	451	238	3952		80	12	4044
20181231	296	433	137	4087		81	13	4181
20191231	299	430	131	4212		78	14	4304
20201231	275	644	369	4579		77	12	4668
20211231	294	511	217	4795		78	10	4883
20221231	334	500	166	4960		82	14	5056
20231231	437	498	61	5045		76	14	5135
20241231	476	611	135	5184		73	15	5272

Typ av medlem: e = Enskild medlem, f = Företag, i = Förening, institution, etc.

Kallelse till Årsmöte 2025-03-29

Välkomna till Svenska Fyrsällskapetets 28:e årsmöte lördag den 29 mars kl.15.00.

Årsmötet äger rum i Mariestad.

Samling vid Snapengården vid Vänerns strand kl 14.30 (se vägbeskrivning).

Program (ungefärliga tider)

14.30 Det bjuds på kaffe och dopp då vi samlas

15.00 Årsmötesförhandlingar enligt nedanstående agenda

15.45 Föredrag

Årsmötesagenda:

1. Årsmötet öppnas
2. Val av mötesordförande
3. Val av mötessekreterare
4. Val av justeringspersoner tillika rösträknare
5. Fråga om kallelsen är stadgeenligt utlyst
6. Anmälan av övriga frågor
7. Verksamhetsberättelse och ekonomisk rapport gällande 2024
8. Revisionsberättelse gällande 2024
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen gällande 2024
10. Val av föreningsordförande för 2025
11. Val av styrelse för 2025 och 2026
12. Val av två revisorer jämte en revisorssuppleant för 2025
13. Val av valberedning för 2025
14. Fastställande av årsavgift för 2026
15. Verksamhetsplan och budget för 2025
16. Inkomna motioner
17. Övriga frågor
18. Årsmötet avslutas

Motioner till årsmötet skall ha inkommit till Svenska Fyrsällskapet senast den 8 mars 2025 på mailadress: ulf.schloss@telia.com

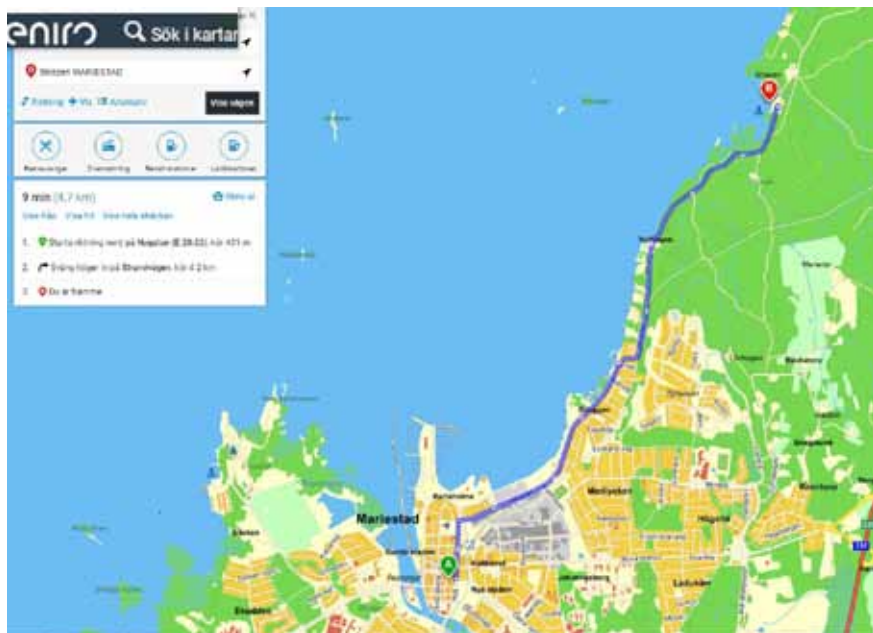
Obligatorisk anmälan till årsmötet senast 8 mars.

Anmäl på mail till ulf.schloss@telia.com

Hjärtligt Välkommen!

Jan Olsén

Ordförande

<https://kartor.eniro.se/?c=58.727144,13.854275&z=14&mode=route&r=car;F00;-1;58.709013;13.822878;Nya%20torget%2C%20%2C%20MARIESTAD;58.740582;13.863917;Snäppen%20MARIESTAD&q=%22Snäppen%22;237193272;geo>

Vägbeskrivningen utgår från Nya Torget i Mariestad.

Kör 431 m norrut på Nygatan.

Sväng höger in på Strandvägen och kör 4,2 km

Stämmer dina kontaktuppgifter i medlemsregistret?

Medlemsregister skall vara aktuellt annars går det inte att lita på. Vi vet inte om du ändrat adress eller andra kontaktuppgifter om du inte talar om det.

Fel adress kan göra att du inte får Blänket, fel mailadress att vi inte når dig.

Anmäl därför snarast eventuella ändringar av kontaktuppgifter till Svenska Fyrskapet, e-post medlem@fyr.org eller tel. 08-710 3333.

Redaktören

EN RESA MED EN BRIGG ÅR 1900

från Nordsjön över Skagerack, Kattegatt, Öresund, Bornholmsgattet, ost om Öland och väster om Gotland.

Jan Olsén (text)

Kartor: *Leif Elsby*, Foto: *Ur Fyrwiki*

Resan genomfördes med en seglande brigg med avgång från England och med mål i Stockholm. Navigationen genomfördes med optiska metoder samt död räkning.

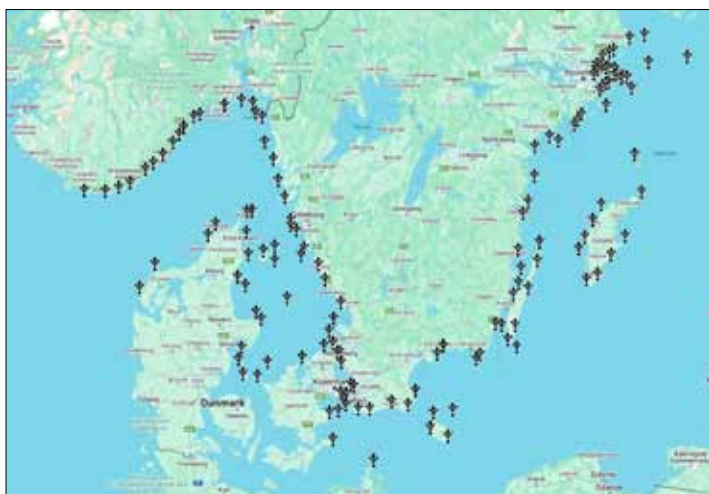
De optiska metoderna bestod av ortsbestämningar med pejlskiva mot föremål som gick att identifiera från fartyget mot land. Fyrar och kyrktorn var bra pejlföremål. Båkar, kummel och stångmärken var också till god hjälp. I sjökortets huvud samt i seglingsbeskrivningar visas förtoningar som underlättade identifieringen. Kikare var nödvändigt. Att genomföra en ortsbestämning mot fel föremål kunde få katastrofala följder.

En fyr är lika viktig på dagen som på natten. På natten är det fyrlyuset med sin karaktär och på dagen är det fyrens spe-

ciella egna utseende som ordnar identifieringen. Metoden kräver att föremålet går att observera optiskt.

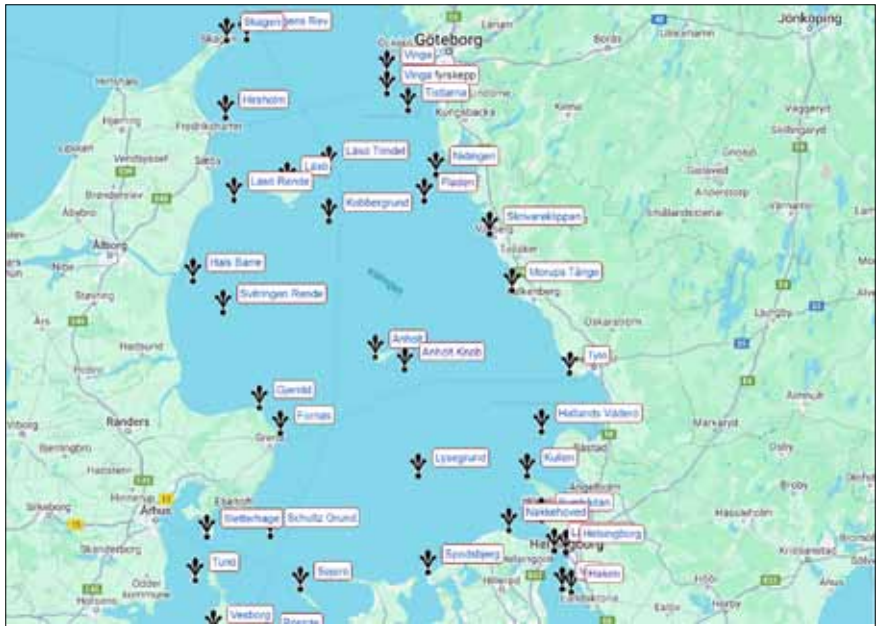
Den döda räkningen handlar om att segla efter kompass och att kunna bestämma sin fart. Denna metod kräver att kompassen är väldevierad och att släploggen är justerad så den räknar rätt. Metoden kan kompletteras med lodskott. (Handlod för att bestämma djupet.)

Första utmaningen för Briggen blir att hitta in mellan norska och danska kusten. Det finns många nautiska störningar på vägen från England som strömmar,

Fyrar och fyrskepp som Briggen hade som navigationshjälpmedel 1900.

Fyror och fyrskepp i Kattegatt

tidvatten och vindavdrift som gör att positionen kan vara ganska osäker när man börjar närma sig. Norska kusten har branta stränder och många kustfyror. Här vill man inte komma för nära. Nitton stora fyror finns från Lista till Torbjørnsskär. Danska kusten är låg och svårupptäckt. Sju stora fyror finns från Bovbjerg till Läsö.

Danmark är också duktiga på att lägga ut fyrskepp så man inte kom för nära kusten då det var långgrund. Nedsatt sikt kunde skapa mycket jobbiga situationer. Blev osäkerheten för stor så fick man ankra för att invänta bättre väder.

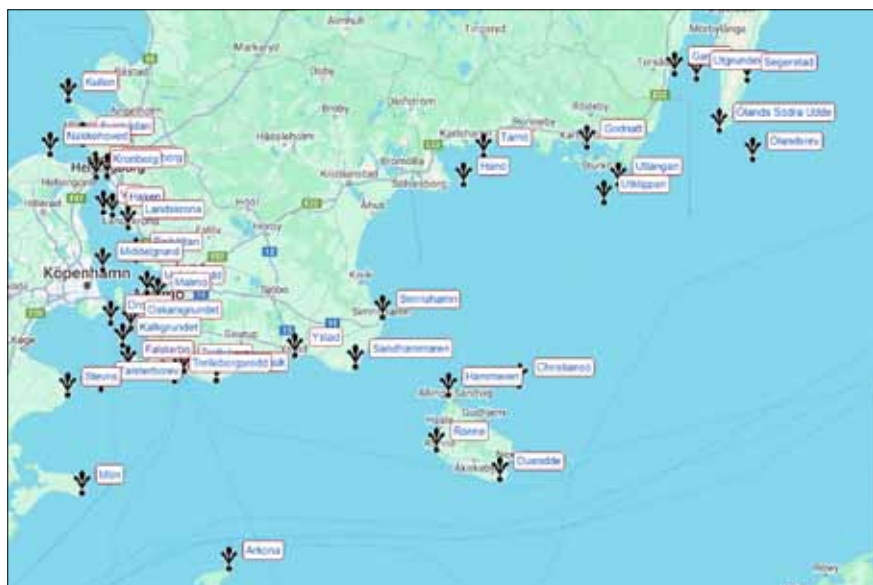
En hjälp man kunde få var från kustfyrnarnas signalkanoner. Några platser hade också fått ångdrivna signalhorn. Om man vid nedsatt sikt hörde mistsignaleringen från land betydde det: **kom inte hit**. Det är här det är farligt.

Fyrskeppen ringde i sin mistsignalklocka. Ringningen var både för att inte bli påseglad och för att bekräfta sin position. Fyrskeppen användes också för att datera upp sin position genom att segla nära och därigenom kunna starta om sin döda räkning.

Skagen rev, Läsö Nord, Läsö Trindel, Kobbberggrund och Anholt Knob är kända danska fyrskepp.

De flesta kustfyrnarna kunde med signalfigurer (klot och triangel) i olika kombinationer ge väderprognoser. Fyrskeppen använde ofta signalflaggor för dessa. Att få väderprognoser genom att studera kustfyren och fyrskeppen med kikare var i många fall en förutsättning för kloka nautiska beslut.

Att noga studera väderhimlen i det kortare perspektivet var viktigt. Regn med

Fyrar till hjälp i södra Östersjön.

nedsatt sikt, dimma, olika väderfronter var viktiga för att kunna bedöma den fortsatta seglingen. Snabbt kommande åska kunde bli en mycket otäck situation. Här gällde det att anpassa segelsättningen snabbt.

När man kommit in mellan Danmark och Norge måste man bestämma en girpunkt för att komma styrbord med kurs mot Öresund.

Kosteröarnas parfyrar på Ursholmen är lätta att identifiera. Ser man dom är man helt säker på var man är. Då har man en säker beslutspunkt för sin fortsatta segling.

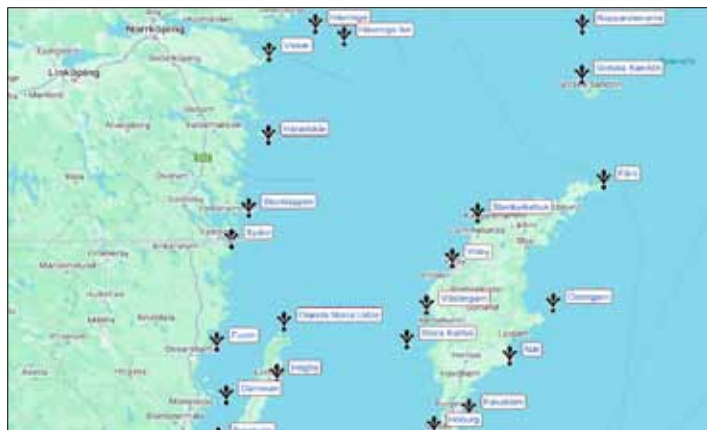
Den svenska kusten är djupare med många kustfyror. Här kan man segla nära. Den danska kusten är långgrund så där hjälper fyrskeppen till att hålla ett bra avstånd från farligheter.

Strömmar kan ställa till seglingen sydvart. Vanligt är en sydgående ström utmed den danska sidan som vänder vid

Fladen och blir nordgående utmed den svenska kusten. Andra väderbaserade strömmar kan också skapa strömmar på flera knop. Detta gör att det kan bli ett knepigt beslut gällande färdväg. Den säkraste svenska kusten med motström och den farligare danska kusten med medström. I Skagerack finns också en liten känning av tidvatten.

Nästa område som kräver mycket gott sjömanskap är farvattnen kring Nidingen på svenska sidan, Fladen i mitten och över till Läsö på danska sidan. Fladen är ett fyrskepp och utanför Läsös grundvatten finns fyrskeppet Läsö Trindel. Sydost om Läsö fanns också fyrskeppet Kobbergrund.

Nidingen har två fyror för att förtydliga öns position och att inte förväxlas med fyrskeppen och fyren på Läsö. Nidingen har ett stort grundområde med ett mycket dåligt rykte med hundratals förlisningar. Vid Fladen är det också grunt och

*Fyrar kring
Gotland och
Häradsjärn*

stränderna vid Läsö är också långgrunda. Att segla igenom denna s.k. förträngning mellan Nidingen och Läsö vid nedsatt sikt är riskfyllt. I många fall är ankring en bra metod och invänta bättre väder för en säkrare passage.

Efter denna passage blir farvattnen snällare. Svenska sidan är ganska djup med fyrarna Skrivarklippan, Morups Tånge och Kullen och på danska sidan med Anholts fyr och fyrskeppet Anholt Knob.

Angöringen till norra Öresund innehåller inte många farligheter bortsett från ström. Syd eller nordgående sådan.

Öresund fungerar som ett timglas. Trycker Skagerack och Kattgatt alternativt södra Östersjön på ökar strömhastigheten i den förträngning som Öresund bildar. Mellan Helsingborg och Helsingör och i höjd med Malmö är det trängre och grundare. Det ökar strömhastigheten som påverkar seglingen tydligt eller om det måste ankras.

I höjd med Falsterbo blir det ganska grunt vilket också höjer vattenhastigheten. Kullens fyr är en god vägledning vid inseglingen. Farvattnen ner mot Ven är

ganska fria från farligheter. Hyfsat djupt intill stränderna.

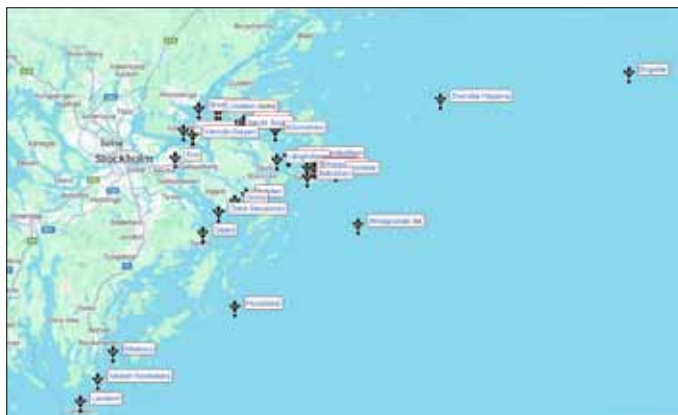
På danska sidan finns fyrskeppet Gilleleje Hak och därefter kustfyren Nakkehoved. Norr om Helsingör finns fyrskeppet Lappegrund. I Helsingör finns en fyr högst upp i Kronborg. Nedanför Helsingör finns kustfyren Middelgrund.

På Svenska sidan har vi kustfyren Höganäs och därefter fyrskeppet Svinbådan. Nästa fyr är Viken och sedan Helsingborgs fyr. Råå är nästa fyr följd av Borstahusen. Därefter har vi fyrskeppet Malmöredd.

På ön Ven finns fyrarna Ven och Haken som vägleder. Utmed detta farvatten från Kullen och ner till fyrskeppet Malmöredd är det väl utmärkt på båda sidor om sundet. Stångmärken, kyrktorn, slott utöver fyrar och fyrskepp. Bra när det kan vara besvärliga seglingsförhållanden.

När vi har passerat Malmöredd kommer vi in i ett område som är relativt grunt. Falsterbo har också långa utgrundningar. Det ringa vattendjupet tvingar upp strömmens hastighet när södra Östersjön trycker på.

Som hjälp med navigationen har vi på danska sidan Drogdens fyrskepp och på

Fyrar på väg in till Stockholm

svenska sidan Oskarsgrundets fyrskepp. Nästa positionshjälp får vi av fyrarna Bredgrund, Skanör och Falsterbo.

Från Falsterbo går ett fyra nm långt rev ut som är en skeppkyrkogård. Här finns fyrskapet Falsterborev som vägledning.

Nu kan Briggen gira in i södra Östersjön. Fyrskapet Trelleborgs redd och Smygehuks fyr hjälper till med passagen syd Skåne.

När briggen närmar sig Bornholmsgattet är det bäst att välja en färdväg nära Bornholm som har säkrare vatten. På Bornholm har Briggen vägledning av fyrarna Rønne, Hammeren och Hammer Odde. Bornholm är dessutom en mycket hög ö och borgen Hammers hus syns på långt håll.

På svenska sidan finns det farliga grundområdet vid udden utanför Sandhammaren. Det sträcker sig ett par nm ut i havet. Här hjälper Sandhammarens parfyror till för att förtydliga den farliga platsen. Den inre fyren är släckt men dagtid syntes båda väl.

Efter Bornholmsgattet blir havet brett. Här kan briggen sträcka ut ordentligt med långa ben. På svenska sidan kan man få hjälp av fyrarna Ystad och Hanö.

På danska sidan finns ön Christians ö med fyr och borg.

När briggen börjar närma sig Blekingekusten och södra Öland kan den göra två vägval.

I södra och norra Kalmarsund finns mycket man kan få hjälp av när det gäller positionen. Stångmärken, kummel, kyrkor och olika kustnära samhällen. Samma med Ölands östsidan. Fem stora kustfyrplatser och däremellan stångmärken.

Fyrskapet Ölandsrev och Ölands södra fyr är bra orienteringsmärken att börja seglingen nordvärt med.

Vid bra väder och om man har vinden med sig går det fint att segla genom Kalmarsund. Här har man vägledning av Ölands södra fyr, Utgrundens fyrskepp och in mot fastlandet av Garpens fyr. Nästa plats man kan luta sig emot är Grimskärs borg med fyr. Större delen av sundet nära Kalmar är mycket grunt över mot Öland. Seglingen måste gå nära Kalmar för att därefter snedda över till öländska sidan som är djup.

Nu måste man följa öländska landet. Nästa vägledning är fyren Isepedde på Öland och in mot fastlandet finns Skäg-

genäs fyr. Nästa punkt att orientera sig emot är Borgholm och Dämmans fyrplats. Lite närmare Oskarshamn finns fyrplatsen på Furön och fyren Ölands Norra avslutar sundet.

Väljer Briggen Ölands ostsida bli färden enklare. Det kan bli långa seglingsben. Den hjälp briggen kan få på ölandssidan är kustfyrarna Segerstad, Kapelludden, Högby och Ölands norra fyr.

Långa seglingsben kan också innebära hjälp av Hoburgens fyr på södra Gotland och strax norr om på västsidan finns St Karlsö och därefter Västergarns fyr.

På fastlandet norr om Oskarshamn finns Spårö båk och därefter Storkläppen och Häradskärs fyrplatser. Utanför Oxelösund har vi Hävrings fyrskipp och den stora Hävringsbåken som vägleder. Mellan norra Öland och upp till Landsort finns det också flera kummel och stångmärken som kan vägleda. Efter Hävrings är det Landsorts fyr som vägleder.

Om vinden bär mot kan Briggen välja långa seglingsben och då kan Gotska Sandön hjälpa till. Ön har två lika fyrrar. De var riktade så att de bildade en enslinje mot Kopparstenarna. Såg man fyrarna tvärs kunde man vara trygg. Fyrskippet vid Kopparstenarna är viktigt. Ett farligt grundområde.

Nästa kurs kan bli mot Huvudskär alternativt Sandhamnsområdet med Almagrundets fyrskipp, Grönskär finns en bit in i skärgården och därefter fyren Sandhamn.

Vid segling över Mysingen och därefter genom Dalarö-området är det svårt. Dalarö är ett smalt område. Vinden måste vara rätt och sikten god.

Att segla in i skärgården efter Landsort och upp mot Mysingen eller att segla in mot Sandhamn kräver sikt. Vid nedsatt sikt är Briggen tvungen att ankra.

Farledsfyrarna vägleder. Farledsfyrarna har sektorer, vitt, rött och grönt där den vita sektorn är ledande. Det fanns också ruskprickar och slätprickar som visade farledsgränserna. Marginalerna till farligheter har nu minskat avsevärt. Briggen måste nu ännu mer anpassa sig efter väderförhållanden. Seglingen båda vägarna in mot Stockholm kan ta sin tid när marginalerna minskat och vädret bär emot.

Under seglingen måste proviant fyllas på. Även reservdelar till fartyget kunde behöva anskaffas. Utmed kusten finns många ställen som har denna möjlighet. Dalarö är ett bra exempel.

Repslageri, mat och vatten, fotogen m.m. var viktiga förnödenheter.

Så här kunde en segling vara år 1900. En förmåga att kunna tolka väder, vind och ström i förhållande till briggens manövermöjligheter var viktiga förmågor ombord. Det fanns mycket hjälp att få från fyrrar, fyrskipp, kummel, båkar och stångmärken samt borgar, slott och kyrkor som fanns redovisade i sjökort och seglingsbeskrivningar.

*De danska fyrskippen
Läsö Trindel och
Lappegrund. Fyrskippen
utplacerade i
Öresund.*

Utflykt till Fyrplats Tistlarna

Ingrid & Götan Sembo (text)
Göran Sembo & Björn Hedberg (foto)

Programkommitté Väst i Svenska Fyr-sällskapet anordnade en utflykt till Fyrplatsen Tistlarna i Göteborgs Södra Skärgård.

(Se omslagets framsida)

Fyren står mellan de stora anöringsfy-rarna Vinga och Nidingen, en kustfyr för sjöfarten.

I strålande sol och lagom vind åker näs-tan 50 fyrintresserade med chartrade Fjordskär från Saltholmen i Göteborg. Under resan berättar Sjöfartsverkets projektledare, fyringenjör Jacob Olofsson om den fukt-skadade Tistlarnas genomgripande renovering. Jacob ger oss en fullödig beskrivning av syftet med renoveringen och över hur den genomförts.

Vi lägger till vid bryggan i Lotshammen och vandrar över två av de öar som utgör Yttre Tistlarna upp till fyren. Det är karga öar men det finns grönska i dalarna. Nam-net lär komma av att det växer just tistlar här. Fyrens puts lyser vit! Så vit som jag aldrig har sett den förr. Flaggan är hissad och står fint i lagom vind.

Vi går genom "Fyrbyn" och upp till fy-ren. Den är bländande vit och vacker, dörren är öppen och vi är välkomna in och upp. Vi räknas, allt för att undvika trängsel på balkongerna och i lanterni-nen.

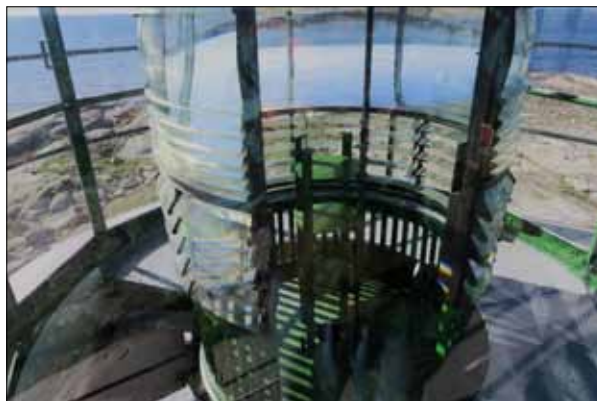
Spiraltrappan i östra delen leder upp förbi vaktrum och kök, upp till den stora undre balkongen. Härifrån har vi en hänförande utsikt över Tistlarna och

havet utanför. Vrångö ligger en bit bort i nordväst, annars finns det inte så myck-et över ytan runt öarna. Farvattnen har många grund, mycket ligger under ytan.

En lejdare tar oss upp till övre balkongen, till utsidan lanterninen. Skinande rena nya? glas i lanterninen. Balkongerna är reparerade och täta. Allt är så fint!

Upp i lanterninen, upp till linsen kommer man inifrån. Linsen, en trumlins av 2:a ordningen, är öppen baktill och vi ser att ännu finns ingen lampa monterad.

Fyren är byggd i tegel och är numera putsad ut- och invändigt. På en mindre yta i trappan har man sparat en bit utan puts, så att teglet syns.

Från trappan till fyren ser man in till land. Fyrhusen ligger vackert nedanför berget där fyren står. De har blivit älskade sommarvistelser. De är privatägda, men vi fick besöka en av bostäderna. Alltid intressant att få en inblick i hur de bodde på den tiden det begav sig! Ännu samlar de in regnvatten från taken till en cistern under mark. Roligt att man bevarar och underhåller så väl.

Vi njöt av vår fika, andra vågade sig på ett bad i det ännu varma havet!

En fantastisk dag i Göteborgs skärgård.

G A Indebetou besöker Utklippan sommaren 1858 ... skapar den första (?) illustrationen av fyrplatsen

Göran Andersson

Det är den 20 juli 1858 när Utklippans fyrvaktare Ola Pehrsson och Magnus Månsson ser en båt under segel med kurs in mot Rennehamn, naturhamnen på Södraskärs nordvästsida. Vi får väl anta att väktarduon, kanske tillsammans med fyrmästaren Peter Sommar, tar sig ner över klippställarna, möter upp och assisterar segelbåten "Frifararen", när den lägger till i hamnen med kommandören Govert Adolf Indebetou, vid rodret.

Männen utbyter säkert artighetsfraser, diskuterar vädret och hör om senaste nytt från örlogsstaden Karlskrona. Fyrpersonalen känner nog till Indebetou efter hans långresa som befäl på ångkorvetten Danzig 1854-1855 till Levanten, m.a.o. Östra Medelhavet. Kanske han nämner att snart ska korvetten Lagerbjelke ut på en liknande resa i nio månader.

Indebetou tar fram sitt skissblock och vandrar runt på Södraskär för att hitta ett bra motiv. Han slår sig ner på sydvästudden och tecknar av Utklippans fyrplats. Ur den vinkel han valt syns inte det östra tornet, bara den optiska telegrafens karakteristiska mast avslöjar att det finns något bakom donjonen. Högst upp på "fortets" mittersta del tronar mistsignalklockan. Den sattes upp 1850 men byttes till en större år 1877, som hängdes upp i en klockstapel nordväst om fyren. På det västra tornet står fyren från 1840. Trettio år senare monteras den "heidenstammare", som står där än i dag. Fantastiskt nog ägnar Govert Adolf Indebetou även tid åt att teckna av övriga byggnader. I dag en nästan ovärderlig pusselbit.

Hundra år senare ...

Så går nästan ett sekel. Då, i början av 1950-talet, tas Indebetous skissblock och dagböcker fram av Govert von Fieandt, som håller på att sammanställa boken "Resa till Levanten – med ångkorvetten Danzig år 1853" (Bonniers 1952).

Det kan vara von Fieandt, som med dåtidens kamera låter fotografera av laveringen från Utklippan. Han ber fotografen göra papperskopior i mörkrummet - minst två är kända – och på baksidan av det foto jag budade hem på Tradera hösten 2024, står det skrivet med blyerts: "I ex avsänt till fyrmästaren Axel Einar Söderström på Utklippan i april 1952." Under den anteckningen finns en notering med reservoarpenna: "Fotografisk kopia av en ritning, ritad av kommandör G. A. Indebetou d. 20/7 1858, då han med sin segelbåt "Frifararen" besökte Utklippan."

Längs tavlans nedre kant är det troligen Indebetou själv som antecknat: "Fyrmästarebostället och Fyren på Utklippan, från S.V:a udden" och under den anteckningen, med något avvikande stil: "före fyrens påbyggnad 1870".

... och ytterligare 70 år senare skulle det vara intressant att veta var Indebetous skissblock finns idag. Besökte och tecknande han av fler fyrplatser under 1800-talet? Sjöofficeren Govert Adolf Indebetou levde 1807-1891.

Litteratur:

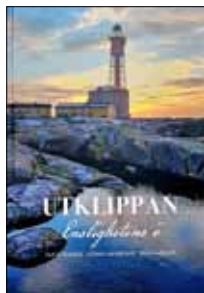
Kajutpojken som blev kommandör vid Kungliga Flottan. Om G A Indebetou, sammanställt av Otto von Fieandt. Marinlitteraturföreningen, nr 83. Tryckår: 1998. Resa till Levanten – med ångkorvetten "Danzig" år 1853 (Bonniers 1952). G A Indebetous dagbok och skisser, sammanställda och med långt förord av Govert von Fieandt.

Boktips m.m.

Utklippan - Enslighetens ö

av Ulf Lundgren, Göran Andersson & Rolf Larsson

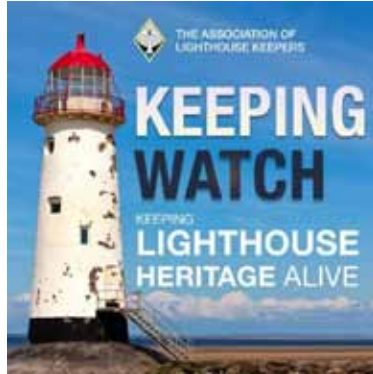
Bara namnet, Utklippan, berättar om dess enslighet. Boken är ett välskrivet och intressant verk som sträcker sig över tiden från Karl IV Johan fram till nutid. Mycket handlar om fyren och fyrfolkslivet. men också näringslivet såsom fiske och jakt. Flora och fauna är väl beskrivet särskilt fåglar eftersom det finns en ornitologisk station på ön.

Boken är inbunden och mycket rikt illustrerad. Format 170x240 mm och på 224 sidor. ISBN 978-91-88555-10-6 och utgiven på Vekerums förlag / Holje bok.

Svenska Fyrsällskapets medlemmar erbjuds att köpa boken till ett kraftigt rabatterat pris av 300 kr inkl. frakt inom Sverige och levereras direkt i brevlådan. Maila din beställning med namn och fullständig postadress till Göran Andersson (medförfattare): goranlack1948@gmail.com.

Du får då information om det Swish- eller bankgironummer, som ska användas. Boken skickas till dig inom ett par dagar efter att betalningen registrerats.

Maria Elsbj

Keeping Watch – Keeping Lighthouse Heritage Alive är en podcast, som produceras av Edward Peppitt ”ALK – The Association of Lighthouse Keepers” Storbritannien.

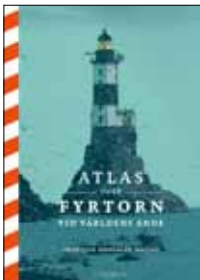
I skrivande stund har det producerats 29 avsnitt, ett avsnitt var fjortonde dag. Det är en podcast för alla som är intresserade av fyrar, fyrliv, fyrskepp och sjöfartsintresserade. Podcasten innehåller intressanta berättelser och reflektioner av f.d. fyrvaktare som talar om sin uppväxt, arbete och förändring av fyrplatserna efter automatisering, presentation av fyrlitteratur mm.

T.ex. i ett avsnitt reflekterar f.d. fyrvaktare Gary Butler, Irland om hur fyrarnas automatisering påverkade fyrapersonalen och deras familjer och om hur hans eget liv förändrades.

Nämnas kan att han har skrivit en bok ”The Lightkeeper” som handlar om hans liv som tredje generationens fyrvaktare.

Podcasten finns att lyssna på t.ex. i Poddtoppen.se, Apple Podcasts, och Spotify.

Insänt av *Marianne Holm*

Atlas över fyrtorner vid världens ände

av *José Luis Gonzales Macias*

Boken är inbunden och på 150 sidor med måtten 248x178x18 mm och vikt 568 g. Utgiven på Lind & Co och kostar på nätet 219 kr + frakt.

ISBN 9789180533669. Boken är inte recenserad.

Boktips av *Kurt Karlsson*

Barnens sida

Barnbarnen, tvillingarna Ellen och Meg (8 år) och storebror Abbe (11 år) vet att farmor Carin gillar fyrar och har sedan de var riktigt små försett henne med fyrteckningar m.m. Här några alster ur deras produktion.

Ellen till vänster

Meg till höger

Meg och Ellen har hjälpts åt med att sy sina fyrar medan Abbe använt sig av krukor.

Insänt av farmor Carin Jallén

Det finns säkert fler barn som är roade av att rita fyrar eller framställa dem på annat sätt. Alla sätt är bra utom de tråkiga! Kanske har ni besökt någon fyr som ni skulle vilja berätta om. Skicka det i så fall till mig på maria.elsby@gmail.com så kanske det kommer med i Blänket.

OBS! Du behöver inte vara barn men får inte heller vara vuxen för att komma med på "Barnens sida".

Redaktören

Inseglingsfyrarna till Brofjorden

Thomas Andersson

Artikeln är tidigare publicerad i Lysekilsposten

Inseglingsfyrarna till Brofjorden renoveras för 40 miljoner kronor. Det är de största ingreppen på fyrarna Dynabrott-Brandskärs flak sedan de byggdes.

Nästa år väntar en omfattande renovering av inseglingsfyrarna till Brofjorden, Brandskärs flak och Dynabrott. Det är den största renoveringen i fyrarnas drygt 50-åriga historia.

– Det handlar om renoveringar om cirka 20 miljoner kronor per fyr, säger Magnus Baer, byggprojektledare vid Sjöfartsverket i Stockholm.

De två så kallade kassunfyrarna byggdes i Jävre-Sandholmen söder om Piteå under 1971-72, samtidigt som bygget av Scanraff pågick. De sjösattes i juli 1972 och bogserades längs hela svenska kusten ända till Lysekil, där man utförde kompletterande arbeten vid kaj.

Sommaren 1973 förankrades de på sina platser vid inseglingen till Brofjorden. 1974 stod fyrarna helt färdiga, för att vägleda kommande stora råoljefartyg på väg till det nybyggda raffinaderiet.

Båda fyrarna står 26 meter över havet och avståndet mellan dem är 275 meter. De står i en mycket utsatt miljö med tidvis kraftiga vågor, starka strömmar och vindar med ständigt saltstänk.

*Fyrarna klara för leverans.
Arkiv G. Kjellgren*

Större ingrepp

Under årens lopp har det gjorts en del mindre renoveringar, men nu är det dags för större ingrepp och förändringar. Sjöfartsverket har gjort en anmälan till Länsstyrelsen om vattenverksamhet.

– Det handlar bland annat om att reparera betongkonstruktioner, blåstra och bila i betongen. Dynabrott har fundament i vatten, medan Brandskärs flak står i ”skvalpzonen”. För Dynabrotts del kommer det att bli en del undervattensarbeten. En form ska byggas och man kommer att gjuta under vatten för att fylla upp betong som eroderat bort, förklarar Magnus Baer, som både är projektägare och projektledare för fyrrenoveringen vid Brofjordens insegling. Metalldelar kommer att rostskyddsbehandlas. Tekniken ska uppdateras och moderniseras.

– Gamla elkablar, både högspänning och lågspänning, kommer att bytas ut. Det blir också ny fasadbelysning och LED-lyktor som ska bli tydligare för sjöfarten, säger Magnus Baer.

Inseglingsfyrarna till Brofjorden på plats.

Arkiv G. Kjellgren

Delar av fyrtekniken är sol-driven sedan över tio år. Solpanelerna kommer att tvättas och behållas som de är.

Kostnaderna för renoveringarna beräknas till cirka 20 miljoner kronor per fyr. Cirka 17 miljoner kronor går till det praktiska renoveringsarbetet ute vid fyrarna, medan tre miljoner kronor vardera utgörs av förberedande planerings- och projekteringskostnader.

Kommer fyrarna att kunna fungera för sjöfarten under den tid renoveringsarbetet pågår?

– Ja fyrarna kommer att vara i drift som vanligt under renoveringen, klagar Magnus Baer. Det kan bli aktuellt att tillträdet till delar av vattenområdet tidvis begränsas.

I anmälan till Länsstyrelsen står det också att arbeten som kan störa känsliga marina arter kommer att planeras utanför viktiga reproduktions- och migrationsperioder, i syfte att minimera påverkan på fiskar och marina däggdjur.

Under vilken tid kommer renoveringen av fyrarna att pågå?

– I anmälan till Länsstyrelsen har vi angett maj till september 2025. Det är lite väder-

stört men målet, om allt går bra, är att vara klara i slutet av september. Vi kommer inte att jobba där i oktober. Om det mot förmodan skulle hända att arbetet inte är klart får man fortsätta 2026, avslutar projektledaren för renoveringen.

Dynabrott (t. vän) och Brandskärs flak.

Arkiv Fyrwiki

Vad gör man om man är fyrentusiast och plötsligt får en julivecka över – självklart letar man efter "nya" spännande fyrplatser. Det blev en tripp till den danska semesterön Bornholm som jag fick utforska under fyra dagar.

Bornholms fyrar

Jan Hopfinger

Bornholm är en speciell ö – trots att den ligger sydost om Skånes kust är den dansk. Ön tillhörde Danmark sedan länge men övergick till Sverige 1658 genom freden i Roskilde. De svenska militärer som kom till ön mötte dock hårt motstånd, och efter svenskarnas nederlag i nästa krig återgick Bornholm till Danmark genom freden i Köpenhamn 1660.

Det som är trevligt med Bornholm (inkl. grannön Christiansø) är bl.a. att det finns åtta stycken fyrtorn, av dem tre levande och fungerande fyrar, bland dessa Nordens högsta fyr, Dueodde. Fyrplatserna är lättillgängliga och i närheten finns det badstränder, strövområden, restauranger och annat som hör en semesterö till.

Så låt oss ta en tur medsols runt ön med början på den nordvästra udden.

Hammeren och Hammer Odde

Hammerens Fyr

belägen drygt två meter längre ner än lanterningolvet. Runt lanterninen löper en gjutjärnsgång, som används vid rengöring av lanterninglasen. Själv har jag lite svårt att förstå finessen med denna konstruktion, måste ha varit livsfarligt för fyrpersonalen, (även med säkerhetslinan) att i dåligt och blåsigt väder, med stela fingrar, klättra upp på hala stegar och den smala gången för att rengöra lanterninen från snö, is eller saltblandad sand.

P.g.a. sin höga höjd skymdes ofta Hammerens sken av lågt stående moln, det hjälpte inte att ändra karaktären från fast sken till intermittent, så redan 1895 var Fyrvæsenet tvunget att uppföra ytterligare en fyr, Hammer Odde. Bägge fyrarna spred sitt livräddande ljus parallellt i nästan 100 år, men 1991 släcktes, trots lokalbefolk-

Hammeren är Bornholms, och även Danmarks, högst belägna fyr med en ljushöjd på 91 m.ö.h. Fyrplatsen anlades 1802 som kol-fyr, medan dagens fyr är byggd 1872. Hammeren är tveklöst Bornholms vackraste fyr, med fina proportioner, byggd av granit med en magnifik kristallins, 1:a ordningens rinteomlysande trumlins. Tyvärr kan man inte ställas ansikte mot ansikte med denna mäktiga lins, då fyraltanen är, som hos så många danska fyrar från samma tidsepok,

ningens omfattande protester, Hammerens Fyr. Idag ägs fyrplatsen av Naturstyrelsen och hyrs ut till familjen Jensen. Familjen håller fyrtornet öppet för kostnadsfria besök och informellt "återtändes" fyren med en enkel glödlampa med fast sken. Fyren ligger i ett naturskyddsområde.

Hammer Odde är en 12 meter låg, fyrkantig och vitkalkad tegelfyr belägen vid stranden. Från fyrplatsen fjärrövervakas de övriga fyrarna på Bornholm. I lanterninen huserar en fransk rotationslins av äkta kristall, tillverkad av firman Henry Lepaute i Paris, firman som även tillverkade Eiffeltornet och Frihetsgudinnan. Tyvärr har kristallinsens arbetsuppgift tagits över av någon sorts LED pelare i fem nivåer, som påstås efterlikna roterande fyrlyjus. Klandervärt.

Christiansø

Christiansø Fyr

Fortsätter vi vår resa Bornholm runt så kommer vi till Gudhjem, som är avgångshamnen för turbooten till Christiansø.

Christiansø, namngiven efter kungen Kristian V, byggdes åren 1684–1708 till en fästning och flottbas i syfte att bevaka danska intressen i Östersjön. Fästningen har varit i strid en enda gång, beskötts 1808 av engelska krigsskepp, där offren blev sex svenska krigsfångar som satt i sin cell och spelade kort.

Fyren byggdes år 1805 inuti det största kanontornet, Store Tårn. För att särskilja från Hammerens fasta fyrsken valde amiralen och chefen för Fyrvæsenet, Poul Løwenørn, att konstruera Danmarks 1:a blänkfyr med roterande speglar, inspirerad av Jonas Norbergs lösning från fyren på Carlstens fästning. I 50 år har Fyrvæsenet övervägt att flytta fyren då den riskerade att skadas vid kanoneldgivning, men med tiden passerade fästningen sitt "bäst före" datum och lades ner, men fyren står där fortfarande.

Åren 2014 – 2017 täcktes Store Tårn med ett glastak, så nu ser man bara fyrens översta del, däremot används våningarna under, inkl. fyren, för utställningar.

Fyrens sken kan beskådas från Gudhjem. Christiansø fyr blänker var 5:e sekund med varma, vackra, bärnstensfärgade strålar. Ljuskällan är en natriumlampa, såsom i de flesta danska rotationsfyror. Natriumlampor har flera trevliga egenskaper förutom kulören, bl.a. är ljusutbytet ett tiotal gånger högre än traditionella glödtrådslampor, så 250W natriumlampa motsvarar mer än 2500W glödlampa. Det finns inte heller någon glödtråd som brinner av (vilket kräver glödlampsväxlare) utan glödlampan åldras på ett förutsägbart sätt.

Men det är ändå förvånande att fyrskenet beskrivs som vitt på sjökorten. I dansk fyrlista finns ett förtydligande som benämner skenet som "hvidgulligt". En annan lustighet är att fyren beskrivs som "Hvidt tårn" i fyrlistan, för det enda som syns utifrån sjön är ju en lanternin ovanpå gråa Store Tårn.

Svaneke

Svaneke Fyr

Fyren i den lilla orten Svaneke fick sitt namn efter orten, Svaneke Fyr. Fyren måste ha varit en uppskattad arbetsplats, då det är ett par minuters gångväg till Svanekes centrala delar.

Fyren, tänd 1920, föregicks, som alltför många fyrbyggen, av en tragisk olycka. 1914 kom skonaren "Louise Helene" af Neuwarp med last av råg för nära Svanekes vassa klippor och gick till botten med sin besättning, där bl. a. två 18 åriga matroser drunknade. Olyckan upptäcktes först dagen efter då en fiskare såg masttoppen sticka upp över vattenytan. Händelsen orsakade stor sorg i den lilla orten, som därefter finansierat en anseelig del av fyrbygget.

Fyren är ett fyrkantigt torn med basen 5 x 5 meter. Medan många andra danska stenfyror är byggda av granit, är Svaneke Fyr byggd av sandsten från trakten, vilket ger fyren en lite speciell oregelbunden yta och varmare färgnyans än granit.

Fyren är släckt sedan 2010, men rotationslinsen av 3:e ordningen finns kvar i lanterninen. Fyrbyggnaderna är sålda, trots Svanekebornas protester, som en privat fritidsbostad, men själva fyren är skyddad och dess exteriör får inte modifieras.

Dueodde

Från vänster till höger: Dueodde gamla fyrar, lanterninen på nya fyren och den nya fyren.

Dueodde fyr, på Bornholms sydöstra udde, är en slank och reslig fyr, som med sina 47 meter (enligt danska fyrlistan) är Nordens högsta. Det är en modern fyr, tänd 1962 för att fira Fyrväsenets 400 års jubileum. För en 47 meters koloss, stående på sandmark, krävdes det en solid grund bestående av 19 stycken 14 meters pålar av armerad betong. Det tog hela två år att anlägga grunden, men sedan behövdes det bara tre veckor att med glidande gjutformsteknik få upp fyrtornet.

För en fyrromantiker låter "modern fyr" som ett skällsord, men ändå så har Fyrväsenet gjort ett fullgott jobb:

- byggt Nordens högsta fyr.

- återanvänt en mellanstor roterande kristallins av franskt fabrikat, tillverkad år 1886, med fyra grupper med tre bulls eyes vilket ger karaktären Fl(3) 10s och synlighet på 20 M.
- konstruerat en lanternin liknande traditionella danska lanterniner från 1800 talet.
- visat omtanke om besökare - byggt en utsiktsplattform på 40 meters höjd.
- byggt ett sexkantigt och estetiskt tilltalande fyrtorn.

Nuvarande fyren ersatte två äldre fyror från 1880, Dueodde S och Dueodde N. När fyringenjören Carl Frederik Grove, besökte platsen 1857 rekommenderade han en fyr på udden, vilket skulle betyda ett besvärligt och dyrt bygge på sandmark. Det tog två decenniers beslutsvända tills man hade bestämt sig för en kompromiss, det blev två fyror i syd-nordlig riktning vars enslinje skar genom udden. Fyrarna gjorde sitt jobb under 80 år, men då tallskogen började skymma fyrlyuset, och fritidsboende väggrade ta ner sina träd (som bl.a. skyddar mot blåst och sandflykt) fanns det inget annat alternativ än att få till en ny fyr.

När de gamla fyrarna släcktes gick de dystra öden till mötes – Dueodde S byggdes om till ett fullt utkikstorn, som tyvärr fått förfalla och när jag skulle kolla inuti via en sönderslagen fönsterruta så möttes jag av vidrig mögellukt. Men det skräpar flera säckar med byggavfall på tomten så det ser ut som om att en behövlig renovering har kommit igång.

En kilometer längre inåt land, på en sunkig f.d. militärtomt, bakom ett högt, smutsigt signalspaningstorn, fann jag en ledsen och lanterninlös Dueodde N. Dueodde N var en typisk dansk granitfyr, som under sin storhetstid, med en lanternin huserande i:a ordningens roterande kristallins måste ha varit en syn för gudarna. Blev dock förvånad över att litteraturen påstår att fyren varit 38/39 meter hög då jag såg ett högst ordinärt fyrtorn som inte ens med en hög lanternin kan ha kommit upp till 30 meter.

Rønne

Rønne Fyr

I Rønne finns det några mindre fyror, men den högsta är Rønne Bagfyr (bagfyr motsvarar svenska övre eller inre fyr), en slank, välskött och vitmålad gjutjärnsfyr från 1880, som till formen är lik sin svenska motsvarighet i andra änden av färjelinjen Rønne – Ystad. Fyren är släckt och placerad lite ovanligt, i ett bostadsområde.

Slutord

Bornholm är en tacksam ö för oss fyrentusiaster, fyrarna är lättåtkomliga och vi kommer fram med bil, cykel eller turbot. Bornholm är en lummig semester- och jordbruksö, som påstår sig ha flest soltimmar i Norden. Öns södra kust är en lång sandstrand med vit sand, utan trängsel. Så det går väl att förena fyrbesök med sol, bad, god mat, vingårdar, väderkvarnar och pittoreska småorter. Rekommenderas varmt.

I presentationen av våra nordiska systerföreningar har nu turen kommit till Island.

Vitafélagið - íslensk strandmenning/Fyrföreningen Islands kustkultur

Föreningen grundades våren 2003. Bland de första medlemmarna var både individer och organisationer, t.ex. Islands nationalmuseum, Riksantikvarien, sjöfartsmuseer m.m. Orsaken till att namnet blev Vitafélagið - íslensk strandmenning/Fyrföreningen islands kustkultur, är att ordet kustkultur inte fanns i de isländska ordböckerna och folk tänkte bara på tropiska solstränder när vi talade om kustkultur. Föreningen har dock från början tänkt på kustkulturen som helhet.

Kálfshamarsviti/Kálfshamarsfyr

En gång varje vintermånad har föreningen en kväll i Reykjavík där en till tre talare har föreläsningar om kystkultur. På våren är det konferens någonstans på landsbygden. Våren 2024 hade vi en större konferens på landsbygden (Akranes) då vi firade föreningens 20-årsjubileum

Vi ger ut en tidning två gånger om året. Förutom detta har vi gjort lite andra saker t.ex. en dokumentär om den isländska fyrens historia, och kort med bilder på 52 fyrar.

Vi har arbetat mycket med de nordiska kustkulturföreningarna och i början arbetade vi också mycket med de nordiska fyrföreningarna. Men de senaste åren har samarbetet med fyrföreningarna dock varit litet - av någon anledning. Kanske eftersom det har varit mycket fokus på den klinkbygda båten och UNESCO.

Föreningen initierade de nordiska kustkulturfestivalerna. Den första var här i Húsavík 2011, sedan Ebeltoft i Danmark 2012, Karlskrona 2013, Oslo 2014, Mariehamn 2015, Vågur 2016 år. 2017 var det meningen att den skulle vara i Grönland, men det blev för dyrt och 2018 var den igen här på Island, i Siglufjörður. Efter det blev det klinkbygda båtar och UNESCO.

Isländska fyren

Den isländska fyrhistorien är ung, men det var först år 1878 som första fyrblinket sågs på Islands kust. Det var på sydvästra hörnet av landet, Valahnjúk på Reykjanesi. Bygandet av fyrsystemet avslutades 1954, men då hade man byggt fyrar runt hela landet.

Reykjanesviti

Den enda fyren som byggts av en privatperson är fyren vid Dalatangi, mellan Seyðisfjörður och Mjóafjörður. Det gjordes av den norske handlaren Otto Wathne 1895. Fyren är den äldsta som fortfarande står kvar och är nu i Nationalmuseums vård. Den 1 december 2003, när det hade gått 125 år sedan första fyrblincket sågs på Islands kust, blev landets första sju fyror skyddade. De är: **Arnartangifyr** i Skutulsfjörður, **Bjartangarfyr** 1913, ombyggd 1923 och 1948. **Dyrhólaey** 1927. **Garðskagafyr** 1897. **Hriseyjarfyr** 1920. **Malarrifyr** 1946 och **Reykjanesfyr** byggd 1907.

Nu finns det totalt 104 fyror vid landets kuster som förvaltas av det isländska vägverket, men sedan finns det många infarts- och hamnfyror som ägs och förvaltas av kommuner.

Akranesviti

Island fyrforening - Vetafelagid - leds av Sigurbjörg Arnadóttir
E-post sibba.arna@gmail.com, hemsida: vitafelagid.is – Vitafélagið.
Om du skriver till Sigurbjörg så skriv på svenska – hon vill att vi skall använda vårt eget språk – inte engelska.

Fyrnytt

Den sista resan - eller från stiligt fyrskepp till skrot

Fyrskepp nr 29 byggdes 1914-1915 på Bergsunds Mekaniska Verkstad i Stocholm. Fyrskeppen placerades ut där de behövdes och flyttades till en annan station när de behövdes där. De fick då namn efter den aktuella fyrskeppsstationen, så också med nr 29 som döptes till Ölandsrev (1919-1951), flyttades till Hävringe (1952-1967). Slutstationen blev Fladen (1968-1969) utanför Varberg. Som "pensionär" hamnade Fladen i Maritimans muséiflotta i Göteborg och blev med sin klarröda färg och sitt sirliga guldgula ornament i fören ett vackert blickfång och ett omtyckt besöksmål i sjöfartsstaden Göteborgs inlopp.

Göteborg har en lång historia som sjöfartsstad med många rederier och stora varv. Det som finns kvar idag är Stena Line och Gotenius Varv. Borta är Götaverkens stora skeppsdocka och inga slag hörs från nithammare och inga svetslågor syns längre.

Underhållet eftersattes med tiden på Fladen och fartyget började läcka både uppifrån och nerifrån. Trots ett jätteengagemang från Lars Zimmerman (fd fyrvaktare) m.fl. för bevarandet av hela eller delar av fyrskeppet så togs beslut om skrotning. Politikerna verkade inte intresserade av att bevara stadens maritima historia. Man lade ner mängder med miljoner på konstverk som skulle pryda den av göteborgarna inte önskade Västlänken. Här hade fyrskeppet kunnat passa in, förmodligen bättre än en lilafärgad "meteorit".

Skrotningsuppdraget gick till företaget Drive Demolering Riv Entreprenad AB i Bottnaryd. VD för företaget är Veor Åhlander och han har vänligt nog ställt bilder på skrotningen till Blänkets förfogande. Vissa delar har bevarats och lanterninen kommer att sättas upp någonstans längs Riksväg 40, alltså långt från dess rätta element.

Den sista resan till skrotningen är påbörjad.

En av de 3 maskintelegraferna. De andra 2 stals.

Första snittet är taget och det finns ingen återvändo.

Maskinrummet på Fladen

En stor lucka har skurits upp i skrovet.

Fören med det sirliga guld-gula ornamentet lyfts bort.

Lanterninen lyfts iland. Den skall pryda väg R40.

Arbetet är så gott som slutfört. Inte mycket kvar.

Maria Elsby

Vålerö gasljusfyr permanent placerad

Efter många och långa diskussioner med Oxelösunds kommun har Vålerös gasljusfyr fått sin permanenta plats. Jag är nöjd och skall börja inreda och rusta boden för turistsäsongen.

Insänt av Anne-Marie Larsson, Club Maritim, Oxelösund

FÖRSLAG TILL VERKSAMHETSPLAN GÄLLANDE SVENSKA FYRSÄLLSKAPET 2025

- Ge ut fyra nummer av Blänket.
- Underhålla och komplettera Fyrwiki.
- Underhålla och komplettera fyrpersonalregistret.
- Driva hemsida.
- Verksamhet till fyra programkommittéer.
- Genomföra utflykter och resor.
- Delta i marina mässor.
- Dela ut stipendier.
- Stödja lokala fyrföreningar.
- Genomföra medlemservice.
- Anskaffa trycksaker och profilsaker.
- Genomföra fem styrelsemöten varav två träffmöten.
- Skylta fyrar.
- Samverka med SjöV, SMTM, SFV, RAÄ
- Genomföra fyrutställningar på följande platser.
  - Fårö
  - St Karlsö
  - Ölands norra udde
  - Landsort
  - Örskär
  - Vinga
  - Bönan.
  - Bjuröklubb
  - Högbonden
  - Pite Rönnskär
  - Malören

Till Esbjörn Hillbergs Minne

Svenska Fyrsällskapet har beslutat att inrätta projektbidrag till minne av dess grundare Esbjörn Hillberg. Syftet med bidragen skall vara att främja bevarande, tillgänglighet och kunskap kring svenska fyrar och fyrväsende. Två typer av penningbidrag kommer att delas ut, anslag eller stipendier.

Anslagen kommer att delas ut till ideella fyrvårdare och avser t.ex. bildandet av fyrvårdande föreningar, reparationsarbeten på fyrar, sjömärken och fyrutrustning, göra fyrar tillgängliga och andra ändamål som styrelsen finner lämpliga för att stödja Fyrsällskapets syfte.

Stipendier utdelas till enskilda personer som avser att göra forsknings- och faktainsamling kring fyrar och fyrliv. I samtliga fall gäller att fyrarna skall vara tillgängliga för besök av fyrintresserade och/eller vara till nytta för sjöfarande. Resultat från forskningsarbeten skall göras allmänt tillgängliga.

Ansökan skall innehålla redovisning av det planerade arbetet, dess ekonomi och eventuella bidrag från annat håll. Ansökan bör också innehålla en redovisning av den sökande organisationens eller individens tidigare verksamhet. **För att erhålla penningbidrag krävs medlemskap i Svenska Fyrsällskapet.**

Har du några frågor? Kontakta:

Ulf Schloss, tel: 0704 - 67 24 73,
e-post: ulf.schloss@telia.com.

eller

Christian Lagerwall, tel: 0723 - 15 16 76,
e-post: christianlagerwall@gmail.com

Ansökningar kan lämnas när som helst men behandlas två gånger årligen, i april och oktober.

Ansökan skickas till:

Svenska Fyrsällskapet, Box 1158, 131 27 Nacka Strand, e-post: info@fyr.org.

Styrelsen

Klubbmärken, tröjor, m.m.

Nu finns de populära kepsarna igen!

Du kan beställa nedanstående artiklar genom att kontakta Ulla Hillberg på email: ulla@hillberg.com alternativt tel. 031-972148. Betala sedan in pengarna på vårt Bankgiro 5441-3174 och skriv på talongen vad du beställt.

Porto inom Sverige är inkluderat i alla priser men för endast ett exemplar per artikel.

Båtflagga med Svenska Fyrsällskapets logo, 31 x 20 cm, 230:- (tilläggsporto utrikes 20:-)

Om fyrrar - de Pharis, en översatt avhandling på latin från 1722, pris 110:- (tilläggsporto utrikes 40:-)

Fyrkortlek svenska fyrrar, 52+3 kort, pris 55:-, (tilläggsporto utrikes 10:-)

Klubb nål i emalj med logo, 45:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Tygmärke broderat (6 cm högt) logo, 55:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Keps, marinblå, broderad logo, 200:- (tilläggsporto utrikes 25:-)

Åter i lager

T-shirt, vit, transfer logo vänster arm, dam (XXL), 160:- (tilläggsporto utrikes 20:-)

Piké-tröja, marinblå, broderad logo vänster arm, dam (XL, XXL), 285:-
(tilläggsporto utrikes 25:-)

Fyrböcker utgivna av Svenska Fyrsällskapet

Jubileumsbok 20 år, 192 sidor, c:a 170 bilder, hård pärm, ISBN 978-91-85581-77-1, pris 250:- (tilläggsporto utrikes 50:-)

Fyrhandbok, 320 sidor, 450 bilder, hård pärm, 116 svenska fyrrar, ISBN 978-91-975819-1-2, pris 150:- (tilläggsporto utrikes 50:-)

Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?

Vi vet att Blänket studeras av flera som inte är medlemmar i Fyrsällskapet. Många hör av sig för att fråga hur man blir medlem och om det är några speciella krav. Naturligtvis inte! Människor är intresserade av fyrary och Svenska Fyrsällskapet är en allmännyttig ideell förening som är öppen för alla.

Om du vill bli medlem skall du gå in på www.fyr.org och fylla i "Medlemsansökan" som du finner under "Bli medlem" alternativt maila oss på medlem@fyr.org eller ring oss på tel 08-710 3333. Därefter sänder vi en faktura till dig där det står ditt OCR/referensnummer. Inbetalning görs på bankgiro nr 5401-9344. Skriv även ditt OCR/referensnummer på inbetalningen. Årsavgift för enskild medlem är 200:-, för företag 1000:- och för föreningar 250:-. Majoriteten av medlemmarna är enskilda personer intresserade av fyrary och fyryhistoria.

Som medlem får du vår mycket uppskattade tidning Blänket i färg fyra gånger per år. Tidningen är fylld med många intressanta och rikt illustrerade artiklar och nyheter om våra fyrary.

När du har betalt din medlemsavgift sänder vi dig ett välkomstbrev innehållande våra klisterdekalers, det senaste numret av Blänket samt det senaste numret innehållande verksamhetsberättelse, etc.

Vi arrangerar årligen 25-30 föredrag samt kortare och längre fyryresor. Du är mycket välkommen som medlem och att delta i våra aktiviteter som du också kan läsa om på vår hemsida www.fyr.org.

Hur gör man för att få en artikel publicerad i Blänket?

Jo, du kontaktar redaktören (kontaktuppgifterna står på omslagets insida) via brev, telefon eller mail. Manuskripten kan vara i elektronisk form eller handskrivna. Det gör inget om det finns stavfel eller att grammatiken haltar något. Det ordnar sig, huvudsaken är innehållet. ***Artiklar i elektronisk form skall lämnas som icke låsta Word-filer. Eventuella bilder skickas separat antingen som papperskopior (som Du får tillbaka efter skanning) eller som jpg-filer.*** Bilderna måste ha en upplösning som är godtagbar för tryckning, c:a 300 dpi.

Redaktören bedömer om och när en artikel skall publiceras. Då artikeln accepterats startar en brev-/mailväxling till dess att vi båda är nöjda med resultatet.

Det är väsentligt att aviserings- och manusstopptiderna hålls. Tro det eller ej men varje tidning innebär flera månaders arbete innan den går i tryck.

Först till kvarn ..... så var ute i god tid.

Maria Elsby
Redaktör

Svenska Fyrsällskapet

Organisations nr: 802439-0216 Hemsida: www.fyr.org E-mail: medlem@fyr.org
Tel: 08-710 3333 BGnr: 5401-9344 (medlemsavgifter) BGnr: 5441-3174 (övrigt)
Bic/Swift: HANDSESS IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818

Styrelse

Ordf. Jan Olsén, Boda Byväg 13, 139 90 Värmdö, tel. 0706-223137
v.Ordf. Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
Sekr. Björn Hedberg, Sankt Sigfridsg 83B, lgh 1302, 412 66 Göteborg, tel 0705-335822
Kassör Ann Holmdahl, Höggeröd 305, 473 92 Henån, tel. 0703-539550
Marie Cervin, Bommen 11, 439 94 Onsala, tel. 0704-700771
Anki Egelberg, Vipemöllevägen 113, 224 66 Lund, tel. 0705-118919
Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139
Hans Falk, almagrundet@bahnhof.se, tel. 0706-935011
Christian Lagerwall, Hörngatan 20, 602 34 Norrköping, tel. 0723-151676

Blänket - Redaktion

Redaktör Maria Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel 0523-22139
mobil: 0707-804375, e-mail: maria.elsby@gmail.com
Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139

Hemsida/Sociala medier

Ann-Louise Gustavsson, Hagbyvägen 11, 184 44 Åkersberga, tel. 0702-254340
e-mail: a-lo@telia.com

Fyrlexikon/Fyrwiki

Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139,
mobil 0708-664972 e-mail: leif.e.elsby@gmail.com

Fyrpersonal

Maria Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel 0523-22139
mobil 0707-804375, e-mail: maria.elsby@gmail.com

Internationella fyrdagen

Anki Egelberg, Vipemöllevägen 113, 224 66 Lund, tel. 0705-118919
email: egelberg@telia.com

Programkommitté Ostkust

Sammank. Jan-Bertil Sölvín, j.solvin@outlook.com, tel. 0734-445915
Marianne Brus, Bjurövägen 21, 742 96 Gräsö, tel. 0708-187897
Hans Falk, almagrundet@bahnhof.se, tel. 0706-935011
Christer Nettelbladt, Högbergsg. 83 lgh 1404, 118 54 Stockholm, tel 08-642 1776
Christian Lagerwall, Hörngatan 20, 602 34 Norrköping, tel. 0723-151676
Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
Anders Unosson, Splitsvägen 6, 139 55 Värmdö, tel. 0706-295786

Programkommitté Väst kust

Samman k. Marie Tilosius, Båtsman Lustigs gata 32, 422 57 Hisings Backa, tel 0705-545151
Ann Holmdahl, Höggeröd 305, 473 92 Henån, tel. 0703-539550
Göran Sembo, Rörviksgatan 35, 421 65 Västra Frölunda, tel 0704-449843

Programkommitté Gotland

Samman k. Göran Storm, Lau Gumbalde 178, 623 62 Ljugarn, tel. 0705-601190
Gunnar Sillén, Storgatan 72, 624 48 Slite, tel. 0705-822422

Programkommitté Syd

Samman k. Gay Thelander, Bagarevägen 14, 294 38 Sölvesborg, tel. 0768-464827
Fleming Eklund, Svartgränd 2, 271 43 Ystad, tel. 0705-180671
Anders Mårtensson, Tegnér gatan 16, 392 54 Kalmar, tel. 0708-675927

Revisorer

Revisor Ulf Sörvik, Mölndalsvägen 27, 412 63 Göteborg, tel. 0736-731030
Revisor Johan Rosén, Doktor Forselius gata 26, 413 26 Göteborg, tel. 0706-101219
Rev.suppl. Kenneth Odéus, Prinsgatan 3, 413 05 Göteborg, tel. 0705-680859

Valberedning

Samman k. Vakant
Vakant
Marie Tilosius, Båtsman Lustigs gata 32, 422 57 Hisings Backa, tel 0705-545151

Valberedningens sammansättning kommer att ändras!

Medlemsavgifter för 2025

Om du vill bli medlem skall du gå in på www.fyr.org och fylla i Medlemsansökan som du finner under "Bli medlem" alternativt maila oss på medlem@fyr.org eller ring oss på tel. 08-710 3333. Därefter sänder vi en faktura till dig där det står ett OCR/referensnummer vilket du skall ange när du betalar.

Medlemsavgifterna är:

Enskild medlem bosatt i Sverige	200 kr
Ideell organisation i Sverige	250 kr
Företag/Myndighet i Sverige	1000 kr
Medlem bosatt utomlands	Addera 100 SEK till avgifterna ovan

Medlemsavgift inbetalas på Bankgiro konto nr 5401-9344. Glöm ej att ange ditt OCR/referensnummer du fått.

Medlemmar bosatta utomlands kan betala via IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818
Bic/Swift-code: HANDSESS.

Medlemsavgift som betalas efter 1 oktober ett år gäller även för nästa år.

Fjärdgrund
Foto: Tomas Berglund